

nog kopie dhr G.J. Bent + college

Recreatieschap Drenthe

Brink 4b
7981 BZ Diever
Tel.: (0521)593210
Fax: (0521)591908
E-mail: info@recreatieschapidrenthe.nl

Aan:

Gemeente Midden-Drenthe
t.a.v. mevrouw M. Huisjes
Postbus 24
9410 AA BEILEN

14 APRIL 2015

1060

GEMEENTE MIDDEN-DRENTHE

Datum : 13 april 2015
Behandeld door : de heer H. Hartog
Ons kenmerk : UR2015.084
Onderwerp : jaarrekening en begroting
Bijlagen : 2

Geachte mevrouw Huisjes,

Bijgaand treft u aan de jaarrekening 2014 en de begroting 2016 van het Recreatieschap Drenthe.

Genoemde stukken zullen ter vaststelling worden geagendeerd voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Drenthe op d.d. 1 juli 2015.

Met vriendelijke groet,
Recreatieschap Drenthe,

(H. Hartog, directeur).

Recreatieschap Drenthe

Jaarverslag en Jaarrekening 2014

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

Behorende bij nr. 001 d.d. 31/3/2015
paraaf

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2014	2
Bericht van het Dagelijks Bestuur	3
1. Inleiding	3
2. Doelstelling Recreatieschap Drenthe	5
3. Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau en de GR	5
4. Beleidsvisie	5
5. Taken	6
6. Fonds voor Recreatie en Toerisme	9
7. AORTA	10
8. Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid	10
9. Resultaat boekjaar	11
10. Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening	11
Programmaverantwoording	12
1. Algemeen	12
2. Rendement Recreatieschap Drenthe	21
3. Toekomstverwachting	21
Verplichte paragrafen	22
1. Weerstandsvermogen	22
2. Financiering	23
3. Verbonden partijen	23
4. Grondbeleid	24
5. Bedrijfsvoering	24
Jaarrekening 2014	25
Balans	26
Programmarekening	27
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	28
1. Inleiding	28
2. Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	28
Toelichting op de balans	31
Toelichting op de programmarekening	37
Controleverklaring	49
1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	50
Bijlagen	52
1. Investeringsstaat	53
2. Bijdrage gemeenten in de exploitatiekosten	54
3. Bijdrage gemeenten in het fonds Recreatie en Toerisme	55
4. Projecten	56
5. Fonds Recreatie en Toerisme	63
6. Bestemmingsreserve fonds Recreatie en Toerisme	69

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

Jaarverslag 2014

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

Bericht van het Dagelijks Bestuur

1. Inleiding

Toerisme is voor veel gemeenten van levensbelang.

In oktober 2013 ontving minister Kamp het startdocument "Vinden, Verrassen en Verbinden" van het Topteam Gastvrijheidseconomie. De gastvrijheidssector heeft met 50.000 ondernemingen en 590.000 banen in ons land een economische betekenis van zo'n € 65 miljard. Een sector met een grote variatie aan vormen van gastvrijheid en dus een sector met kansen. Circa 6% van de Nederlandse werkgelegenheid is afgeleid van de vrijetijdseconomie. In veel Drentse gemeenten ligt dat percentage veel hoger, soms wel op 20-30%. Genoeg reden voor gemeentebesturen om zich actief in te zetten voor de recreatief/toeristische sector.

Drenthe kent een grote recreatief/toeristische sector. De totale omzet van toerisme in Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf bedraagt ongeveer € 985 miljoen – zo blijkt uit het Ecorysrapport 2014: "Toerisme in Drenthe trekt aan".

Toerisme biedt jaarlijks werk aan in totaal 18.400 mensen. Dit betekent dat 10% van alle banen in de provincie Drenthe voortkomt uit toeristische bestedingen. De sector is vergelijkbaar met de bouw, de financiële dienstverlening en de landbouwsector.

Niet alleen hebben de campings, attractieparken, hotels, zwembaden en bungalowparken daar belang bij. Geconstateerd kan worden dat recreatie en toerisme voor de leefbaarheid in het landelijk gebied in Drenthe essentieel is. Veel winkels en voorzieningen in de (kleinere) Drentse dorpen zouden geen bestaansrecht meer hebben zonder de bestedingen van de toeristen. Toeristische bestedingen zijn dus ook van belang voor het leefklimaat van de eigen inwoners. De detailhandel, bouw, dienstensector etc. zijn voor een deel afhankelijk van toeristische bestedingen.

De economische situatie vraagt juist nu om actief beleid van de gemeenten. Behoud van de werkgelegenheid gaat niet vanzelf. De groei van het toerisme stagneert. Met name de verblijfsrecreatie (campings, bungalowparken, hotels) heeft het moeilijk door grote (prijs)concurrentie en veel aanbod. De recreatiesector moet er in haar volle breedte alles aan doen om zijn economische vitaliteit te behouden. Het accent komt minder te liggen op groei en meer op verbetering van de marges. Een meer efficiënte en effectieve bedrijfsvoering is nodig. Dit moet resulteren in hogere opbrengsten per gast of verblijfseenheid (bijv. kampeerplaats, bungalow of bed) en/of substantieel lagere kosten per gast of per verblijfseenheid.

In navolging van de industrie en de detailhandel in het recente verleden, maakt de recreatiesector een professionaliseringsslag door. De sector en de individuele ondernemer zijn daarvoor in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Ondernemers gaan in de bedrijfsvoering scherper letten op efficiency, effectieve marketing en slimmer organiseren. Kortom, er wordt nu heel sterk aan productiviteitsmanagement gedaan, zowel strategisch als operationeel. Maar ook gemeenten hebben in deze een eigen verantwoordelijkheid.

In een advies van de Sociaal Economische Raad (SER) van maart 2011 worden gemeenten en regio's uitdrukkelijk opgeroepen om voor recreatie en toerisme actief economisch beleid te gaan voeren.

Het uiteindelijke doel is om hiermee in de gemeente een gezonde sector te creëren, waardoor toeristische bedrijven beter functioneren, meer banen worden gecreëerd en nieuwe talenten en investeerders naar gemeente/regio worden getrokken.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Een regionaal productiviteitsbeleid houdt in dat de overheid samen met de sector actief werkt aan een gezonder economisch klimaat voor toerisme. Dit kan worden bereikt door onder andere:

- Duidelijke marktfocus;
- Clustering van voorzieningen;
- Betere kennisdeling;
- Innovatiebevordering;
- Instandhouden en waar nodig verbeteren van bestaande infrastructuur;
- Realiseren van openbare voorzieningen in samenhang met nieuwe trends en ontwikkelingen;
- Stimuleren van de arbeidsmarkt en het onderwijs.

Gemeenten met een actief beleid handhaven of vergroten daarmee de (toeristische) werkgelegenheid en de vitaliteit van de regionale economie. Een beleid dat niet alleen moet plaatsvinden op het terrein van de ruimtelijke ordening, maar juist ook op het terrein van economie en werkgelegenheid. Nieuwe ontwikkelingen en trends vereisen alertheid en een actieve houding. Andere partners doen zich voor. Steeds meer bedrijven bewegen zich op het terrein van recreatie en toerisme. Kunst en cultuur(historie), maar ook sport krijgen binnen recreatie en toerisme meer en meer een vaste plaats. De sector recreatie en toerisme is een wezenlijke onderdeel geworden van de Drentse economie. De sector dient dan ook nadrukkelijk op de politieke agenda voor te komen. De voorliggende bezuinigingen bij de gemeenten noodzaken tot een creatief en innovatief beleid.

Gemeenten

Drenthe dient in te spelen op deze veranderende omstandigheden. De Drentse gemeenten zijn zich hiervan bewust. Binnen het opererend Recreatieschap Drenthe heeft het verlengd lokaal bestuur gestalte gekregen en wordt gewerkt aan de recreatief/toeristische sector van Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf. Het Recreatieschap Drenthe is uniek in Nederland als samenwerkingsverband van alle Drentse gemeenten binnen één provincie en de Friese gemeente Ooststellingwerf. Het Recreatieschap Drenthe richt zich op coördinatie, advisering, beleid en beheer.

Daarnaast werkt het Recreatieschap Drenthe samen met organisaties als Marketing Drenthe, Tourist Info Drenthe en stichting Internetplatform Drenthe. Projectmanagement en ontwikkeling worden als werkvelden binnen het Recreatieschap Drenthe steeds belangrijker. Samenwerking leidt zeker hier tot een versterking.

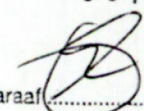
Product

Drenthe is een van de belangrijkste fietsprovincies van ons land (veelal zeggen we zelfs nummer één). Het fietsen is en zal één van de belangrijkste trekkers zijn. Het in stand houden en waar nodig uitbreiden van de hiervoor benodigde infrastructuur en creatieve vermarkting hiervan is een essentieel uitgangspunt. Hiervoor is met name ook gemeentelijke samenwerking van belang. Onderhoud en aanleg zijn zaken die gemeentegrensoverschrijdend zijn. Het fietsknooppuntensysteem is een samenhangend geheel en met name hier bepaald de zwakste schakel de sterkte van het netwerk.

Drenthe heeft daarnaast ook meer te bieden dan fietsen. Gedacht kan worden aan wandelen, ruitersport en vaarrecreatie. Het is van groot belang om door ontwikkeling, uitbouw en revitalisering van de andere voorzieningen de toerist langer te binden aan Drenthe. Met andere woorden: behoud de bestaande sterke elementen en voeg daar vernieuwende elementen aan toe.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

Afstemming

Afstemming tussen de gemeentelijke overheden enerzijds en samenwerking tussen gemeenten en ondernemers anderzijds vormen de basis voor het toeristisch product Drenthe. Provincie breed en regionaal wordt beleidsmatig en uitvoerend opgetreden door een krachtig Recreatieschap Drenthe. Via het Recreatieschap Drenthe kunnen gemeenten adequaat en slagvaardig binnen de sector opereren. Daar waar grensoverschrijdend activiteiten plaatsvinden kan hier met behulp van het Recreatieschap Drenthe op worden ingespeeld.

2. Doelstelling Recreatieschap Drenthe

De binnen het Recreatieschap Drenthe samenwerkende gemeenten zijn vooral actief vanuit een stimulerend en voorwaardenscheppend beleid. Een grote onderlinge samenwerking is hierbij een voorwaarde. Immers de recreant/toerist kent geen grenzen.

Het Recreatieschap Drenthe is een functionele schakel binnen de aanpak van recreatie en toerisme. Hierbij zijn een 5-tal taken van belang voor het Recreatieschap Drenthe: belangenbehartiging, coördinatie en beleid, routebureau, planontwikkeling en advies, Informatieontwikkeling.

3. Algemene ontwikkelingen op bestuurlijk niveau en de gemeenschappelijke regeling

Het actieve beleid van het Recreatieschap Drenthe voor (kennis)uitwisseling, tijdelijke vervanging en ondersteuning van de gemeentelijke beleidsmedewerkers recreatie en toerisme, zijn in 2013 en 2014 verder uitgewerkt. Daarnaast is in 2014 sprake geweest van een verdere versterking van de samenwerking met Tourist Info Drenthe en Marketing Drenthe. Essentieel is ook het komen tot nadere informatie richting de diverse raden van de deelnemende gemeenten. Dit is in 2014 verder doorgezet. De directeur van het Recreatieschap Drenthe heeft een aantal inleidingen gegeven binnen gemeenteraden en raadscommissies. Met name het AORTA (Algemeen Overleg Recreatie en Toerisme Ambtenaren, elke 6 weken overleg met alle ambtenaren recreatie en toerisme), de diverse werkgroepen, masterclasses, sociëteiten, regiocoördinatieprojecten en het congres speelden in 2014 een actieve rol bij de ontwikkeling en de afstemming van het beleid.

4. Beleidsvisie

Het Algemeen Bestuur heeft in 2010 een uitgangspuntennotitie ten aanzien van het beleid en de taken van het Recreatieschap Drenthe vastgesteld. Hierin zijn de volgende uitgangspunten bepaald voor het beleid van het Recreatieschap Drenthe in de komende jaren:

- a. Provincie Drenthe
Een betere afstemming van taken en verantwoordelijkheden zonder een strikte taakverdeling, zou de basis moeten zijn voor de samenwerking met de provincie. Het uitgangspunt hierbij is een samenwerking op basis van een programma en onderwerpen;
- b. Toeristische organisaties
Tussen het Recreatieschap Drenthe, Marketing Drenthe en Tourist Info Drenthe zou sprake moeten zijn van een nauwere samenwerking;
- c. Gemeenten
Het Recreatieschap Drenthe en de ambtelijke invulling met betrekking tot toerisme binnen diverse gemeenten is kwetsbaar. Om dit te ondervangen wordt gedacht aan een versterking van de inzet van het AORTA.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Bovendien zou dit tot een uitwisseling van dezelfde werkzaamheden kunnen leiden waardoor efficiënter gewerkt wordt binnen de diverse gemeenten. Tevens heeft het Recreatieschap Drenthe vanaf 2010 de ontwikkeling van de ambtelijke ondersteuning van de gemeenten in een detacheringsplan uitgewerkt;

d. Samenwerking

Het verder uitbouwen van de samenwerking met Duitsland en de aanliggende provincies dient te worden gestimuleerd. Tevens dient de samenwerking met de terreinbeherende organisaties versterkt te worden;

e. Basisinfrastructuur

- Het beheer van fiets-, wandel-, MTB- en ruiterroutes en de hierbij behorende borden ligt al voor een belangrijk deel bij het Recreatieschap Drenthe. Dit kan opgeschaald worden naar alle routes en borden;
- Het beheer/groot onderhoud van alle recreatieve fietspaden past binnen het taakveld van het Recreatieschap Drenthe. Door schaalgrootte en efficiency kan zowel financiële als organisatorische winst worden geboekt. Wat betreft het verschil in kwaliteit van de diverse fietspaden dient gewerkt te worden aan een sluitend onderhoudsmodel en kwaliteitsvisie gebaseerd op de nu geldende rationele wegbeheersplannen van de gemeenten. Aangevuld met een controle in het veld. Een gezamenlijke aanbesteding van het onderhoud aan de fietspaden is ook een bespreekpunt;
- De ontwikkeling van een gezamenlijke visie op de kwaliteit van de Drentse fietspaden zal een onderwerp van gesprek dienen te zijn;
- Vaarrecreatie wordt als een belangrijke kans gezien voor verbinding met Friesland en het IJsselmeergebied. Gezamenlijke inzet voor onderhoud en beheer van voorzieningen langs vaarverbindingen en communicatie over routes is hierin van belang;
- Om het belangrijke product het fietsknooppuntensysteem te behouden, moeten we blijven investeren in fietspaden en voorzieningen. Het is essentieel het Recreatieschap Drenthe hier een belangrijke rol in te laten spelen door haar grote kennis op dit gebied.

In 2014 is op een actieve wijze uitvoering gegeven aan genoemde uitgangspunten. Hierbij kan gedacht worden aan het project Internationaal Geopark de Hondsrug, de ontwikkeling van voorzieningen voor de vaarrecreatie en de initiatieven om samenwerking te versterken met omliggende provincies en Duitsland, in het bijzonder met Emsland en OstFriesland.

Verder is in 2014 de gemeenten de mogelijkheid geboden tot het inhuren van ambtelijke ondersteuning op het gebied van recreatie en toerisme. Dit was succesvol. Hiervan is in de afgelopen jaren gebruik gemaakt door de gemeenten Westerveld, De Wolden, Hoogeveen, Meppel, Ooststellingwerf en Noordenveld.

Samenwerking

Er is sprake van een actieve samenwerking met een veelheid aan partijen. Met name zijn hierbij te noemen: de provincie Drenthe, Marketing Drenthe, Tourist Info Drenthe, Sport Drenthe, het Internationale Naturpark Moor/Veenland, Emsland, Ost Friesland, de provincies Groningen en Friesland en de stichting Internetplatform Drenthe in relatie tot de website drenthe.nl.

5. Taken

Het Recreatieschap Drenthe is een functionele schakel binnen de gemeentelijke aanpak van recreatie en toerisme waarbij zowel belangenbehartiging, coördinatie, het routebureau, planontwikkeling en informatie van belang zijn.

VERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

a. Belangenbehartiging

Een voorname taak van het Recreatieschap Drenthe is de behartiging van de belangen van recreatie en toerisme in Drenthe en de Friese gemeente Ooststellingwerf. Hiertoe wordt door bestuursleden en/of de directeur van het Recreatieschap Drenthe in een groot aantal organisaties en overlegplatforms geparticipeerd. Dit als lid of voorzitter van diverse overlegsituaties.

Als voorbeelden kunnen worden genoemd:

- * provinciale projectgroepen in het kader van het gebiedsbeleid;
- * diverse overleggroepen rond de nationaal parken Dwingelderveld, Drents Friese Wold en het Beek- en Esdorpen landschap Drentsche Aa en Friese Waterlinie;
- * gestructureerd overleg met Staatsbosbeheer, Marketing Drenthe en Recron;
- * diverse overleg en werkgroepen rondom het Internationaal Naturpark Moor;
- * overleg- en stuurgroepen rondom projecten, zoals Holtingerveld, Fochteloërveen, Veengebied Zuidoost Drenthe, gebiedscoördinatie en bezuinigingen Staatsbosbeheer;
- * overleg rond internationaal Geopark de Hondsrug;
- * ontwikkeling nieuwe projecten in het kader van Interreg V;
- * een veelheid aan gemeentelijke werkgroepen.

Voor een compleet overzicht verwijzen wij u naar de programmaverantwoording.

Binnen het kader van de belangenbehartiging hoort ook de versterking van de communicatie rond recreatie en toerisme. Hiervoor zijn door het Recreatieschap Drenthe een aantal instrumenten ontwikkeld: de Recreatiesociëteit, het Recreatiecongres en de eigen site van het Recreatieschap Drenthe.

De Recreatiesociëteit kent inmiddels zo'n 100 leden. De sociëteit komt 3x per jaar rond een specifiek thema bij elkaar. Hierbij is vooral veel ruimte voor informele contacten. Met name deze netwerkmogelijkheid in relatie tot het recreatief/toeristische werkveld wordt door de leden zeer hoog gewaardeerd. Het Recreatiecongres werd in 2014 voor de 30^e keer georganiseerd. Thema dit jaar was Heden, Verleden en Toekomst van de Toeristische sector. Ook dit jaar mocht het congres zich in een grote belangstelling verheugen. Zo'n 240 overheidsmensen, ondernemers, medewerkers van adviesbureaus en andere belanghebbenden hebben het congres bezocht.

b. Coördinatie en beleid

Een belangrijk aspect is het coördineren van beleid. Dit zowel in relatie tot recreatief/toeristisch beleid tussen gemeenten, als ten aanzien van de provincie in relatie tot gemeenten. Hierbij speelt ook de coördinatie in relatie tot andere organisaties, zoals de buurprovincies Friesland, Overijssel en Groningen, Kreis Emsland, Touristik Verband OstFriesland, terreinbeherende instanties en ondernemers een grote rol.

• Coördinatie en projectontwikkeling

Het Recreatieschap Drenthe heeft onder andere als taak het coördineren en waar mogelijk ontwikkelen van projecten.

Projectontwikkeling maar ook realisatie en exploitatie kan door het Recreatieschap Drenthe opgepakt worden op grond van de gemeenschappelijke regeling. In artikel 2 lid 4 staat:

- het met inachtneming van de in lid 1 vermelde doelstelling de totstandkoming en exploitatie van voorzieningen in het belang van de openluchtrecreatie in zijn gebied ter hand te nemen, voor zover de totstandkoming en/of de exploitatie door de deelnemers aan het Recreatieschap Drenthe is opgedragen/overgelaten.

In principe beperkt de activiteit van het Recreatieschap Drenthe zich tot het uitoefenen van een ontwikkelings- en/of aanjaagfunctie en coördinatie.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Slechts in die gevallen waarin expliciet door betrokken partijen om een uitvoerende en/of exploitatieve rol wordt verzocht zal hiertoe worden overgegaan. Eventuele exploitatie zal alleen plaatsvinden na instemming door het Algemeen Bestuur.

In 2013/2014 heeft het Recreatieschap Drenthe een groot aantal activiteiten ontwikkeld. Hierbij heeft het fonds voor recreatie en toerisme een belangrijke stimulerende rol gespeeld. Met behulp van dit fonds is het mogelijk snel en effectief in te spelen op subsidiemiddelen die bij andere overheden aanwezig zijn. Tevens kan de vraag van recreanten en toeristen snel worden vertaald naar een concreet product.

- **Coördinatie van verkregen subsidies**

Het Recreatieschap Drenthe verkrijgt subsidies ten behoeve van door gemeenten en andere partijen te realiseren projecten. Voorbeelden zijn de projecten binnen het nationaal park Dwingelderveld en Drents Friese Wold, Zuidwest Drenthe en International Naturpark Moor/Veenland en het Internationaal Geopark de Hondsrug.

- **Coördinatie vaarrecreatie**

Het Recreatieschap Drenthe beheert langs de Drentse kanalen 5 toiletgebouwen op de volgende locaties:

- Dieverbrug;
- Boskampsbrug bij Havelte;
- Rogat;
- Echten;
- Hoogersmilde.

Het onderhoud van deze toiletgebouwen wordt in opdracht van het Recreatieschap Drenthe verzorgd door Dolmans Landscaping.

In 2014 is het project ter versterking van de cultuurhistorie afgerond met het realiseren van verhaalpalen en informatiepanelen bij Echten, Noordscheschut over de Hooogeveense Vaart en voorts bij Dieverburg, Boskampsbrug (Havelte), Hoogersmilde en Assen met informatie over de cultuurhistorie van de Drentse Hoofdvaart.

c. Routebureau

Het Recreatieschap Drenthe fungeert voor Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf als het routebureau. Nieuwe bewegwijzerde routes worden door het Recreatieschap Drenthe gerealiseerd en bestaande routes worden in stand gehouden. Bestaande routes zijn: 14 MTB-routes, het Fietsknooppuntensysteem Drenthe/Ooststellingwerf (met zo'n 10.000 routebordjes en 500 knooppunten), een groot aantal bewegwijzerde fiets- en wandelroutes, bewegwijzering hunebedden in Drenthe, bewegwijzering Geopark de Hondsrug en het wandelknooppuntensysteem De Wolden. De routekaarten en folders worden uitgegeven door Tourist Info Drenthe en zijn verkrijgbaar via: www.e-shopdrenthe.nl.

In aansluiting op de routes worden tevens, daar waar nodig en in nauwe samenwerking met de lokale overheden informatiepanelen geplaatst.

d. Planontwikkeling en advies

Het Recreatieschap Drenthe legt de verbanden met andere beleidsvelden als verkeer en vervoer, sport, cultuur, plattelandsontwikkeling en ruimtelijk beleid. Het Recreatieschap Drenthe treedt adviserend op richting de gemeenten.

Veelal hier in nauwe samenwerking met het AORTA. Naast algemene adviezen wordt ook richting individuele gemeenten en ondernemersgroepen meegedacht bij vraagstellingen rond recreatie en toerisme.

In het kader van de bezuinigingen op de recreatieve voorzieningen van Staatsbosbeheer is in 2013 gestart met een werkgroep. Eind 2014 is deze werkgroep – in nauw overleg met de provincie Drenthe – gekomen tot voorstellen rond de oplossing van problemen die ontstaan door genoemde bezuinigingen.

DOELSTELLINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

In de vergadering van het Algemeen bestuur van 8 oktober 2014 is besloten om – gelet op dit advies – te komen tot een financiële bijdrage van totaal € 250.000,- per jaar (voor een periode van 3 jaar aan Staatsbosbeheer). Door de provincie Drenthe zal eveneens gedurende 3 jaar een bedrag van € 250.000,- beschikbaar worden gesteld. Om de wijze van besteding van deze gelden te kunnen begeleiden is een werkgroep ingesteld onder voorzitterschap van de wethouder van Hoogeveen – de heer E. Giethoorn. In 2015 zal deze werkgroep de voorstellen van Staatsbosbeheer tot inzet van de middelen nader bezien.

Een bijzonder element in de advisering vanuit het Recreatieschap Drenthe is het – in samenwerking met de provincie en Gastvrij Drenthe – ontwikkelde Recreatie Expertteam. Dit team geeft adviezen aan bedrijven die in de problemen zijn geraakt rond financiën, organisatie en visie. In 2014 konden hierdoor zo'n 12 bedrijven actief worden geholpen en tot nieuw perspectief worden gebracht. In 2015 is dan ook samen met de provincie besloten hiervoor extra middelen beschikbaar te stellen.

e. Informatieontwikkeling

Het Recreatieschap Drenthe brengt de door haar ontwikkelde producten graag voor het voetlicht. Dit gebeurt in samenwerking met Tourist Info Drenthe, Marketing Drenthe en de overkoepelende stichting Internetplatform Drenthe. Deze laatste stichting waarin in 2014 vertegenwoordigd zijn Marketing Drenthe, Tourist Info Drenthe en het Recreatieschap Drenthe, is verantwoordelijk voor het toeristisch internetplatform van Drenthe. Het internetplatform zorgt ervoor dat de informatie van de eigen sites verder integreert zodat voor de recreant/toerist één informatiepunt ontstaat. Ook worden apps ontwikkeld.

Samenvatting

Recreatie en toerisme zijn beleidsterreinen waarbinnen gemeenten sturend en faciliterend kunnen en moeten optreden. Het belang van de sector voor de Drentse economie is zeer groot. Wil de samenhang en beleidsafstemming in het gemeentelijk toeristische product op een goede wijze gestalte krijgen, dan is intergemeentelijke samenwerking ten aanzien van recreatie en toerisme binnen Drenthe een keiharde noodzaak.

6. Fonds voor Recreatie en Toerisme

a. Instelling

In 1998 heeft het bestuur van het nieuw gevormde Recreatieschap Drenthe het besluit van het voormalige Recreatieschap Noord- en Midden-Drenthe tot de vorming van een fonds voor recreatie en toerisme overgenomen.

Jaarlijks stellen de Drentse gemeenten een bedrag voor dit fonds beschikbaar. Dit bedrag is gebaseerd op een component in samenhang met de dagrecreatie (een vaste bijdrage per gemeente) en een variabele component gebaseerd op de toeristische overnachtingen in een gemeente. Met andere woorden: een deel van de toeristenbelasting wordt feitelijk via het Recreatieschap Drenthe ingezet.

b. Doelstelling

De doelstelling van het fonds is financiële middelen snel en efficiënt beschikbaar maken voor nieuwe ontwikkelingen in het kader van recreatie en toerisme.

Hierbij vormt met name de mogelijkheid via inzet van het fonds op snelle wijze andere subsidiegelden te genereren, een belangrijk aspect. Zo kan op een alerte wijze worden ingespeeld op wensen vanuit overheid en bedrijfsleven.

Het is mogelijk gebleken projecten in gang te zetten die anders niet of slechts met veel moeite zouden zijn gerealiseerd. Deze opzet is zeer succesvol gebleken. De fondsmiddelen genereren een grote multiplier in relatie tot inzet van andere middelen. Zie hiervoor de uitwerking van de diverse projecten in de programmamaverantwoording.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Het Algemeen Bestuur heeft in 2004 bij de kerntakendiscussie van het Recreatieschap Drenthe de doelstelling van het fonds kernachtig samengevat:
het op effectieve en efficiënte wijze zorgdragen voor vernieuwing en stimulering van recreatie en toerisme in Drenthe in brede zin.

c. Inzet

In de afgelopen periode van 5 jaar (2010 – 2014) is door de gemeenten een totaalbedrag van € 2.262.798,- in het fonds gestort. Via het fonds is vervolgens meegeholpen aan een investering in het Drents recreatief/toeristisch product in deze periode van 5 jaar van circa € 19.300.000,-.

Het fonds heeft het mogelijk gemaakt substantiële zaken, zoals onder meer de projecten Internationaal Geopark De Hondsrug (€ 2,4 miljoen), het Fietsknooppuntensysteem Drenthe (€ 1 miljoen), ontwikkeling Veengebied/Naturpark (€ 250.000,-), realisatie voorzieningen vaarrecreatie (€ 60.000,-), instelling Recreatie Expertteam (€ 125.000,-), project verbetering fietsinfrastructuur (€ 3 miljoen), onderzoek Masterplan Fiets (€ 100.000,-) en het Ecorys onderzoek los te trekken en op een snelle wijze uit te voeren.

De omvang van het fonds bedroeg in 2014: € 237.573,-
(Deze omvang was in 2013: € 243.138,-). Mede dankzij het fonds is in 2014 een investeringsvolume van € 2.087.249,- gerealiseerd.

Uit commentaren van zowel gemeenten, bedrijfsleven als ook uit eigen constatering kan worden opgemerkt dat het fonds aan zijn doelstelling voldoet.

7. AORTA

Het Recreatieschap Drenthe heeft ingesteld een Algemeen Overleg Recreatief Toeristische Ambtenaren (AORTA).

In het AORTA wordt intensief van gedachten gewisseld over het (inter-)gemeentelijk beleid ten aanzien van recreatie en toerisme. Er worden sprekers uitgenodigd zoals vertegenwoordigers van het toeristisch bedrijfsleven, natuurbeschermingsinstanties, vertegenwoordigers en ambtenaren van de provincie. De vaak solitaire functie van de gemeentelijke beleidsmedewerkers wordt op deze wijze bijzonder versterkt. De effectiviteit blijkt ook uit het toch wel zeer trouwe bezoek van de toeristische ambtenaren aan dit overleg de effectieve informatie uitwisseling en de hoge output in gezamenlijke adviezen richting de gemeentebesturen.

8. Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

De aard en omvang van de organisatie van het Recreatieschap Drenthe laat een 3-tal kenmerken zien:

- a. kleinschaligheid;
- b. effectiviteit;
- c. intensiviteit (veel projecten).

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

30 MRT 2015

paraaf

Doelmatigheid

De ingezette maatregelen ter versterking van de financiële administratie zijn in 2013 op een goede wijze doorgevoerd en in 2014 verder geïmplementeerd. Genoemde maatregelen laten effecten zien in het sneller en beter interpreteerbaar maken van beschikbaar cijfermateriaal. Tevens is een belangrijke verbetering ingevoerd bij de debiteuren- en crediteurenadministratie. Hierdoor heeft het invorderen van rekeningen, het verrichten van betalingen en het zorgen voor bevoorschotting van subsidiemiddelen voor projecten en processen een belangrijke impuls gekregen.

Rechtmatigheid

In het kader van de rechtmatigheidscontrole is de volgende van toepassing zijnde interne en externe regelgeving geïnventariseerd:

- wet Gemeenschappelijke Regelingen;
- Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe;
- verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van het Recreatieschap Drenthe;
- verordening op de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van Recreatieschap Drenthe;
- rechtspositionele regelingen personeel en regelgeving belastingwetgeving;
- regelgeving BTW;
- wet Fido en treasurystatuut;
- regelgeving Europees aanbesteden en staatssteun;
- regelingen betreffende projectfinanciering (subsidievoorwaarden provincie Drenthe en Samenwerkingsverband Noord-Nederland);
- gemeentewet;
- directiestatuut;
- ambtenarenwet;
- Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (WOPT);
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO).

9. Resultaat boekjaar 2014

Het boekjaar is afgesloten met een positief resultaat van € 24.993,- na bestemming. In relatie tot de toenemende hoeveelheid aan voorzieningen die door het Recreatieschap Drenthe worden onderhouden, terwijl de onderzoeksbudgetten de afgelopen jaren niet meer zijn gestegen, wordt voorgesteld dit batig saldo toe te voegen aan de bestemmingsreserve onderhoud.

10. Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening

Onder verwijzing naar het vorenstaande stellen wij u voor:

- a. over te gaan tot vaststelling van de jaarrekening van het Recreatieschap Drenthe 2014;
- b. het resultaat over 2014 te weten € 24.993,- ten gunste te brengen van de bestemmingsreserve onderhoud.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

Programmaverantwoording

1. Algemeen

Het jaar 2014 heeft, evenals voorgaande jaren in het teken gestaan van de realisatie en ontwikkeling van een groot aantal projecten.

Sociaal beleid

In 2014 is gewerkt aan consolidatie van de organisatie. Er is beperkt extra personeel ingehuurd, te weten: het aanstellen van een inleen-ambtenaar voor de Drentse gemeenten en de gemeente Ooststellingwerf en voor de begeleiding van de projecten Masterplan Fiets en Herstel Fietspaden Drenthe.

Hierdoor heeft de organisatie in uitvoerende zin een versterking kunnen krijgen. In relatie tot de verdere opzet en uitvoering van projecten zal continue aandacht voor de inzet van personeel binnen de organisatie van belang zijn. De extra personeelslasten die hieruit voortvloeiden zijn voor het grootste deel doorberekend aan de betrokken projecten.

Adviesfunctie

Naast een grote betrokkenheid bij individuele gemeenten zijn in 2014 een aantal centrale adviezen uitgebracht. Bijvoorbeeld ten aanzien van de toeristenbelasting.

Projecten en activiteiten

In 2014 heeft het Recreatieschap Drenthe een groot aantal projecten gecoördineerd of in geparticipeerd. Naast een uitvoerende rol heeft het Recreatieschap Drenthe een zowel financiële als actief participerende rol. Onderstaand treft u een overzicht aan van de projecten in 2014.

1.1 Projectnaam: Geopark de Hondsrug

In Europa zijn 46 gebieden die de status Internationaal Geopark hebben verkregen (wereldwijd zijn het er circa 80). Voorbeelden zijn de Eifel, Haute Provence, Lesbos. Met het verkrijgen van de status Internationaal Geopark voor het gebied de Hondsrug (een landelijke primeur) heeft Drenthe een uniek kader voor cultuur en toeristische ontwikkeling verkregen. Landelijk zijn wij dan de eerste en enige nog.

Het project omvat het verder uitwerken van het concept Geopark om te kunnen voldoen aan de criteria van de Internationale Geoparkstatus. Eind 2014 werd het bericht ontvangen, dat de Hondsrug inderdaad de status heeft verkregen van Internationaal Geopark. Naar verwachting zullen eind 2015 de Internationale Geoparken tevens een Unesco status krijgen. Door deze Internationale erkenning wordt een sterke impuls gegeven aan de mogelijkheden voor de toerist en eigen inwoner voor de beleving van het Hondsrug gebied.

Geopark de Hondsrug
Van alle tijden...

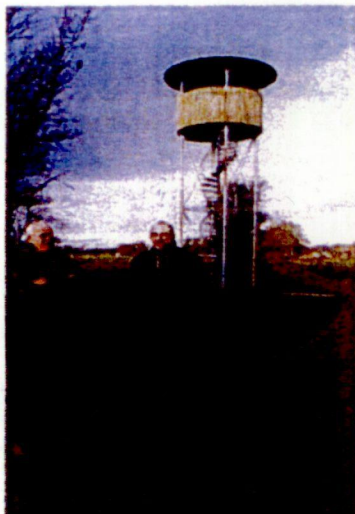
Onderdelen van het project zijn de ontwikkeling van informatiepunten, routes, digitale ontsluiting, educatieve programma's en cultuur.

Projectkosten: € 2,4 miljoen

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Financiering: (de provincie Drenthe/SNN financiert hierin € 1,8 miljoen). Door de betrokken gemeenten en het Recreatieschap Drenthe en een aantal particuliere fondsen wordt hierin met circa € 600.000,- deelgenomen.
Looptijd project: 31 december 2014.

1.2 Projectnaam: Stadsrandzone Meppel – Reestdal

Dit project is in 2012 gestart. In combinatie met subsidiegelden uit het project Idyllisch Reestdal zijn beleefpunten gerealiseerd in de stadsrand van Meppel, zoals een uitkijktoren, wandelpontje en verhalenpalen. Het project omvat onder meer een nieuw fietspad, diverse wandelpaden, informatiepanelen en beleefpunten.

Projectkosten: € 57.500,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 9.250,-

Looptijd project: 31 december 2014.

1.3 Projectnaam: Recreatie Kwaliteitsteam fase 2

Het adviseren van ondernemers naar mogelijkheden tot uitbreiding/aanpassing van hun bedrijf in kwetsbare natuurgebieden. Het project wordt voor 50% gefinancierd door de provincie en voor 50% door het Recreatieschap Drenthe. Het betreft hier een 2^e fase van dit project.

Projectkosten: € 110.000,- (totale periode van 4 jaar)

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 11.500,- (per jaar)

Looptijd project: 31 december 2016.

1.4 Projectnaam: Accountmanager Vrijtijdseconomie Drenthe

Dit project is 1 juli 2013 van start gegaan. De afgelopen 4 jaar is in de provincie Drenthe in de verschillende toeristische gebieden hard gewerkt aan nieuwe productontwikkeling. Een groot aantal ondernemersinitiatieven zijn tot ontplooiing gekomen en samenwerking is gestimuleerd o.a. met het Geopark, nieuwe vaarverbinding Erica-ter Apel, fiets- en wandelknooppunten, de Drenthe app en culturele evenementen. Ter verdere stimulering van de samenwerking en verbetering van de onderlinge contacten is het project Accountmanager Vrijtijdseconomie ontwikkeld. Binnen dit project wordt samengewerkt met o.a. de ondernemers(groepen), de overheden en belanghebbende organisaties zoals Recron, Marketing Drenthe, Tourist Info Drenthe en Gastvrij Drenthe.

Ter uitvoering is mevrouw V. Bootsma vanuit de provincie Drenthe bij het Recreatieschap Drenthe gedetacheerd.

Projectkosten: € 91.782,-

Bijdrage provincie: € 91.782,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: n.v.t.

Looptijd project: 31 december 2014.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

1.5 Projectnaam: Recreatie Expertteam – 1^e fase

Dit project beoogt een extra impuls te geven aan de stabiliteit van recreatief/toeristische bedrijven. Naast het oplossen van problemen op individueel bedrijfsniveau en het doorbreken van een padstelling in de bedrijfsvoering kan door het project tevens een kwaliteitsimpuls worden gegeven die op Drents niveau doorwerkt.

Binnen het project was het de bedoeling om tot en met 2015 een 12-tal bedrijven te adviseren. Gelet op het feit, dat dit aantal van 12 bedrijven reeds eind 2014 waren gehaald, is begin 2015 besloten tot een 2e fase te komen van dit project.

Projectkosten: € 111.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 24.500,-

Looptijd project: 31 maart 2015.

1.6 Projectnaam: Tour de TT

Het ontwikkelen van een bewegwijzerde cultuur/historische motorroute en een bewegwijzerde fietsroute op basis van het oude TT-tracé. Daarnaast zijn er arrangementen ontwikkeld en diverse informatiematerialen. Het betreft hier een publiek-private samenwerking met een 64-tal recreatieondernemers, de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Assen en Midden-Drenthe. Tevens heeft de provincie besloten dit project te ondersteunen.

Projectkosten: € 84.860,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 30.000,-

Looptijd project: 31 december 2015.

1.7 Projectnaam: Ontwikkeling projecten Interreg V

Door Emsland en Ost-Friesland en het Recreatieschap Drenthe wordt nader onderzoek gedaan naar mogelijke projecten die kunnen worden ingediend binnen Interreg V. Dit onderzoek vindt plaats onder de naam: Potential Analyse. Het project vindt zijn uitvoering via Emsland.

Projectkosten: € 50.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 3.333,-

Looptijd project: afronding onderzoek 1 maart 2015.

1.8 Grensoverschrijdend WIFI/Breedband onderzoek

In samenwerking met Emsland en Ost-Friesland is door het Recreatieschap Drenthe opdracht gegeven voor een onderzoek naar mogelijke samenwerking bij de realisatie van wifi/breedband voor met name de recreatief/toeristische sector. Dit onderzoek wordt ondersteund door een bijdrage vanuit Interreg IV van de EDR.

Projectkosten: € 50.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 3.333,-

Looptijd project: 1 maart 2015.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraf

1.9 Projectnaam: Ontwikkeling Biobased fietspaden

Het betreft de ontwikkeling van nieuwe verhardingsmaterialen voor fietspaden. Hiertoe wordt intensief samengewerkt met het projectbureau van de provincie Drenthe, de Grontmij en Stenden University. Inmiddels is een eerste kaderstudie afgerond.

Projectkosten: € 10.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 5.000,-

Looptijd project: 31 december 2015.

1.10 Onderzoek versterking Megalithic Routes

Door het Recreatieschap Drenthe is in samenwerking met Emsland, Osnabrück en de werkgroep Megalithic Routes een onderzoek gedaan naar versterking van deze Europese Routestructuur waarin met name de hunebedden een bindend element zijn.

In de kosten van dit onderzoek is een bijdrage ontvangen van de EDR in het kader van Interreg IV.

Projectkosten: € 34.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 2.000,-

Looptijd project: 1 mei 2015.

1.11 Projectnaam: Training zakelijk Duits

Door het Recreatieschap Drenthe is een cursus ontwikkeld voor toeristische ambtenaren die geregeld zakelijke contacten onderhouden met Duitse partners. Gedacht kan hierbij worden aan overleg rond subsidies, zoals Interreg en Euregio, dan wel rond projectuitvoering.

Bij deze cursus is gebruik gemaakt van een subsidie van de EDR, terwijl de overige kosten in rekening zijn gebracht bij de deelnemers.

Projectkosten: € 3.560,-

Kosten Recreatieschap Drenthe: n.v.t.

Looptijd project: 16 maart 2015.

1.12 Projectnaam: Recreatie Expertteam – fase 2

Naar aanleiding van het succes van het begin 2014 gestarte project Recreatie Expertteam is eind 2014 in nauw overleg met Gedeputeerde de heer A. van der Tuuk besloten om eind 2014 al met een 2^e fase van dit project te starten. In de 1^e fase zijn een 12-tal bedrijven geholpen. Inmiddels hebben (begin 2015) 5 bedrijven zich aangemeld voor ondersteuning.

Projectkosten: € 55.750,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 12.250,-

Looptijd project: 1 april 2016.

1.13 Projectnaam: Herstel Fietspaden – fase 2

Op grond van het gebleken succes van het project Herstel Fietspaden fase 1 heeft de provincie op verzoek van het Recreatieschap Drenthe besloten om – mede gelet op de Fietsbeleidsnota – een extra bedrag van € 2 miljoen beschikbaar te stellen voor het herstel en de ontwikkeling van fietspaden. Het project is – meer dan in het vorige project – een samenwerking tussen provincie en Recreatieschap Drenthe.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

De voorbereiding van dit project loopt via het Recreatieschap Drenthe, terwijl – anders dan bij fase 1 het geval was – de beschikkingen van de bijdragen aan de gemeenten en de afrekening per fietspad via de provincie loopt.

Projectkosten: € 2.000.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: n.v.t.

Looptijd project: 31 december 2016.

1.14 Projectnaam: Verbinding & Verbeelding Maatschappij v. Weldadigheid fase 1

In het kader van de komende ontwikkelingen rond de mogelijke Unesco erkenning van de Maatschappij van Weldadigheid Frederiksoord en de pauperkolonie Veenhuizen wordt gewerkt aan een 1^e opzet voor toeristische ontsluiting.

Hiertoe is in ontwikkeling een website: www.pauperkolonie.nl met inbreng vanuit het Internetplatform Drenthe en het Drents Archief. In dit platform wordt informatie gegeven over de geschiedenis van de koloniën en de maatschappij. Getracht wordt de ontwikkeling van dit bijzondere culturele erfgoed van onze provincie onder de aandacht te brengen op een publieksvriendelijke en toegankelijke wijze.

Projectkosten: € 9.950,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: n.v.t.

Looptijd project: 1 juli 2015.

1.15 Projectnaam: Beheer en onderhoudsvoorziening Staatsbosbeheer

Bezuinigingen hebben tot gevolg, dat Staatsbosbeheer met de per 1 januari 2014 beschikbare middelen niet in staat is om op een goede en voldoende wijze de recreatief/toeristische voorzieningen in de boswachterijen in stand te houden. Het betreffen hier de fietspaden die in beheer en onderhoud zijn bij Staatsbosbeheer, wandelpaden en routes, parkeervoorzieningen, informatieborden en bankjes.

Algemeen voelen de provincie en de gemeenten een directe betrokkenheid bij de nu voorliggende problematiek en voelen zich met Staatsbosbeheer gezamenlijk verantwoordelijk voor een goede oplossing van een en ander. Besloten is om ingaande 2015 per gemeente voor een periode van 3 jaar jaarlijks € 10.000,- binnen de gelden voor de WSW uitvoering te reserveren voor de bijdrage aan de uitvoering van het recreatiebeheer bij Staatsbosbeheer. Voor het beheer van de overige voorzieningen resteert dan nog een bedrag van € 3.788,- per gemeente per jaar, te financieren uit recreatiemiddelen. Vanuit het Recreatieschap Drenthe zal gedurende 3 jaar € 21.000,- worden bijgedragen.

Projectkosten: € 239.995,-

Bijdrage Recreatieschap € 21.000,- (per jaar)

Looptijd project: 31 december 2017.

1.16 Projectnaam: Vooronderzoek wandelknooppuntensysteem Drenthe

In navolging van andere provincies, zoals Overijssel en Friesland, is besloten om na te gaan onder welke voorwaarden en kosten de realisatie van een wandelknooppuntensysteem voor Drenthe haalbaar is. Hiervoor heeft de provincie Drenthe een bijdrage van € 50.000,- beschikbaar gesteld.

Projectkosten € 70.000,-

Bijdrage provincie Drenthe: € 50.000,-

Bijdrage Recreatieschap: € 20.000,-

Looptijd project: 1 juli 2015.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

1.17 Projectnaam: Herstel Fietspaden – fase 1

De provincie Drenthe heeft in 2012 aan het Recreatieschap Drenthe een subsidie van € 1.000.000,- beschikbaar gesteld om tot verbetering van fietspaden te komen. De gemeenten kunnen via het Recreatieschap Drenthe een maximale bijdrage per fietspad van 33,3% verkrijgen. Voor de resterende kosten zijn de gemeenten zelf verantwoordelijk. Totaal wordt € 3.013.778,- geïnvesteerd in de kwaliteit van fietspaden. Hoewel het in eerste instantie de bedoeling was het project eind 2013 af te ronden is het – in verband met de realisatie van een aantal paden – noodzakelijk gebleken dit project tot medio 2014 door te zetten.

Projectkosten: € 3.000.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: n.v.t.

Looptijd project: 1 augustus 2014.

1.18 Projectnaam: Verbetering voorzieningen vaarrecreatie Noordscheschut en Echten

De provincie Drenthe heeft in het najaar van 2010 – in samenwerking met het Recreatieschap Drenthe – opdracht verleend aan Grontmij voor een onderzoek naar de aanwezigheid, de noodzakelijke voorzieningen en de kosten voor investering van voorzieningen voor de vaarrecreatie in Drenthe. Het onderzoek omvat het gehele stelsel van kanalen dat bevaarbaar is voor de recreatievaart. Begin 2013 is op grond van dit onderzoek gestart met de verdere uitwerking van de verbetering van aanlegvoorzieningen te Echten en Noordscheschut.

Projectkosten: € 55.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 11.217,-

Looptijd project: 1 november 2014.

1.19 Projectnaam: Cultuur/toeristische ontwikkeling aanlegvoorziening Echten/Noordscheschut

In samenwerking met de KNHM wordt gewerkt aan het komen tot cultuur/toeristische informatie bij beide aanlegplaatsen. Dit betreft plaatsing van panelen en verhalenpalen.

Projectkosten: € 14.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 7.500,-

Looptijd project: 1 juli 2014.

1.20 Projectnaam: Cultuur/toeristische ontwikkeling aanlegvoorzieningen Drentse Hoofdvaart

Het betreft hier het komen tot cultuur/toeristische informatie op een viertal locaties langs de Drentse Hoofdvaart, te weten: Meppel, Dieverbrug, Hoogersmilde en Assen. Hier worden informatiepanelen en verhaalpalen gerealiseerd, alsmede verwijzingen naar het fietsknooppuntensysteem.

Projectkosten: € 52.300,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 12.500,-

Looptijd project: 1 juli 2014.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

30 MRT 2015

paraaf

1.21 Projectnaam: Realisatie Halfverharding fietspad Doorten Pesse

Het realiseren van een vrijliggend halfverhard fietspad bij de nieuwe Greenpoint van Doorten te Pesse door een 6-tal aannemers (gratis).

Projectkosten: n.v.t.

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: n.v.t.

Looptijd project: afronding voorjaar 2014.

1.22 Project: Ontwikkeling plan cultuur/toeristische ontsluiting waterschapswerken Reest&Wieden

Het in nauwe samenwerking met het waterschap Reest&Wieden komen tot cultuur/historische informatie bij Zwiggeltersluis en Holtjesvaart. Bezien wordt of op basis van deze voorzieningen tot nadere afspraken worden gekomen tot de verdere cultuur/toeristische ontsluiting van waterschapseigendommen.

Projectkosten: € 30.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 4.520,-

Looptijd project: planontwikkeling afgerond maart 2015.

1.23 Projectnaam: Herinrichting ATB-routes Hondsrug en Zuidwest Drenthe

Het komen tot het verbeteren van de bewegwijzering van de ATB-routes op de Hondsrug en in Zuidwest Drenthe (Dwingeloo/Ruinen/Zuidwolde + verbindingen).

Projectkosten: € 30.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 30.000,-

Looptijd project: afronding medio 2015.

1.24 Projectnaam: Netwerk Toekomst

Het Recreatieschap Drenthe neemt deel in het grote project Netwerk Toekomst. Hierdoor is het mogelijk om via de uit dit project te verkrijgen subsidie te komen tot de realisatie van ondermeer een vaarbrochure en ondersteuning Internetplatform.

Projectkosten (onderdeel Recreatieschap Drenthe): € 80.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe over 4 jaar: € 32.000,-

Looptijd project: afronding voorjaar 2014.

1.25 Projectnaam: Bestuursexcursie 2014

Het opzetten van de bestuursexcursie in september 2014.

Projectkosten: € 3.191,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 3.191,-

Looptijd project: september 2014.

1.26 Projectnaam: Recreatiesociëteit Drenthe

Het 3x per jaar organiseren van een netwerkbijeenkomst onder de naam: Recreatiesociëteit Drenthe. Inmiddels zijn zo'n 100 ondernemers/gemeentebestuurders lid van de Recreatiesociëteit. Per bijeenkomst wordt een specifiek thema centraal gesteld. Belangrijkste doel is echter te komen tot informele contacten tussen de leden (www.recreatiesocieteit.nl).

Daarnaast hebben de leden van de Recreatiesociëteit gratis toegang tot het jaarlijkse recreatiecongres.

Bijdrage Recreatieschap: kostendekkend.

1.27 Projectnaam Recreatiecongres

Op 11 december 2014 heeft het jaarlijkse recreatiecongres plaatsgevonden. Dit 30^e recreatiecongres stond in het teken van Verleden, Heden en Toekomst. Met zo'n 240 deelnemers kan worden gesteld, dat ook dit congres weer in een behoefte heeft voldaan. Dit zowel als platform voor de uitwisseling van kennis, als ook – en met name – als plaats voor netwerken en contacten.

1.28 Onderzoek mogelijkheden Drentse Erfgoedhuis

Door het Recreatieschap Drenthe is in samenwerking met de stichting Geopark, Stenden University en het Hunebedcentrum onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor het realiseren van versterkte samenwerking tussen lokale platforms binnen het recreatief/toeristische werkveld. Dit op basis van mogelijke coöperaties.

In de kosten van dit onderzoek is een bijdrage ontvangen van de provincie Drenthe.

Projectkosten: € 12.000,-

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: n.v.t.

Looptijd project: 1 april 2015.

Projecten van derden waarbij het Recreatieschap Drenthe direct is betrokken:

Projectnaam: Ontwikkeling Holtingerveld

Projecttrekker: gemeente Westerveld en Staatsbosbeheer

Het betreft het verbeteren van de toeristische ontsluiting van het Holtingerveld, ondermeer door het realiseren van een aantrekkelijke toegangspoort.

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 25.000,-

Projectkosten: € 200.000,-

Projectnaam: Gecoördineerde aanpak recreatief/toeristisch onderzoek

Projecttrekker: Provincie Drenthe, Marketing Drenthe en Recreatieschap Drenthe

Het komen tot een uniforme gegevensverzameling in relatie tot toerisme en recreatie in Drenthe.

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: € 3.500,-

Projectkosten: € 10.000,-

Projectnaam: Projectgroep Natuurlijke Recreatie

Projecttrekker: Recron

Natuurlijke Recreatie is een samenwerkingsproject van de RECRON en de Natuur en Milieufederatie Drenthe en wordt ondersteund door de provincie Drenthe, de Drentse gemeenten en het Recreatieschap Drenthe.

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: n.v.t.

Projectkosten: n.v.t.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

datum

30 MRT 2015

paraf

Projectnaam: Ontwikkeling Wandelrouten netwerk Ooststellingwerf

Projecttrekker: Gemeente Ooststellingwerf en Recreatieschap Drenthe

Door de provincie Friesland wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een wandelrouten netwerk. In Ooststellingwerf zal dit netwerk – als uitvoering aan de orde is – worden gerealiseerd door het Recreatieschap Drenthe. Ook het onderhoud van dit netwerk wordt uitgevoerd door het Recreatieschap Drenthe.

Projectkosten: n.v.t.

Bijdrage Recreatieschap Drenthe: n.v.t.

Looptijd project: nog niet bekend – uitvoering start in 2015.

Projectnaam: Internationaal Natuurpark Veen-Moor

Projecttrekker: Touristik Verband Emsland

Het samen met provincie, gemeente Emmen en ondernemers verder ontwikkelen van het Internationale Natuurpark Veen tot een aantrekkelijk natuur en recreatief beleefgebied.

Projectnaam: Onderzoek verblijfsrecreatie paradox

Projecttrekker: Provincie Drenthe

Het samen met provincie en Recron Drenthe komen tot een goede analyse van de verblijfsrecreatie in Drenthe. Dit zowel in kwalitatieve zin als in kwantitatieve zin. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het kleurenmodel ontwikkeld door de Recron.

Naast bovengenoemde projecten participeert het Recreatieschap Drenthe ook nog in een groot aantal andere projecten:

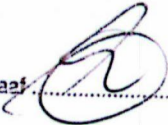
- Gebiedsvisie Uffelte/Ruinen;
- Ontwikkeling TOP's Noordenveld;
- Ontwikkeling landgoederen Noordenveld/Leek;
- Nationaal Beek en Esdorplandschap Drentse Aa diverse poorten;
- Ontwikkeling poort Ruinen;
- Project Friese Waterlinie;
- Internetplatform Drenthe (drenthe.nl);
- Project Dynamisch Toerisme;
- Kenniscentrum Events;
- Ontwikkeling ruitersport Overijssels grensgebied: Top Cluster Pferd – interreg IV;
- Project 365dagen fietsen;
- Projectontwikkeling regiopark Assen-Groningen;
- Belevingspad Hoogersmilde.

het Recreatieschap Drenthe neemt in 2013/2014 deel in een groot aantal overlegstructuren.

- Projectgroep Drentse Aa;
- Gebiedscommissie Zuid West Drenthe;
- Overleg recreatieve ontwikkeling Fochteloërveen;
- Overleg recreatieve afstemming provincie Groningen;
- Gemeentelijke recreatiecommissie Aa en Hunze;
- Stuurgroep regionaal landschap Zuid West Drenthe;
- Projectgroep regionaal landschap Zuid West Drenthe;
- Projectgroep vervolg Idyllisch Reestdal;
- Toeristisch platform Meppel;
- Overleg ondernemers Zuidlaardermeer;
- Overleg Gilde Bart Assen;
- Beirat Natuurpark;
- Projectgroep Natuurpark;
- Projectoverleg Emsland/OstFriesland;
- Overleg Staatsbosbeheer;
- Overleg Gastvrij Drenthe;

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

- Raad van Toezicht stichting Recreatievoorzieningen Drenthe/Tourist Info Drenthe;
- Adviesraad Algemeen Bestuur Hunebedcentrum;
- Adviesraad Veenhuizen;
- Stichting Geopark;
- Projectgroep Geopark;
- Afstemmingsoverleg provincie Fryslan;
- Adviseur Bestuur Bestemming Borger-Odoorn;
- Hippisch Platform Drenthe;
- Overleg Landelijk Fietsplatform en wandelnet.

Voor een compleet projectenoverzicht van 2014 verwijzen wij u naar de bijlage van het fonds voor Recreatie en Toerisme bij deze jaarrekening.

2. Rendement Recreatieschap Drenthe

Het Recreatieschap Drenthe is een van de weinige gemeenschappelijke regelingen die op grote schaal betrokken is bij gesubsidieerde projecten en grote bedragen subsidiegeld direct en indirect voor de gemeenten weet te verwerven. Hiervoor vormen de middelen van het fonds voor Recreatie en Toerisme een uniek instrument. Voor 2014 was sprake van een projectvolume van circa € 1,5 miljoen.

3. Toekomstverwachting

In het kader van de jaarrekening 2014 past het even stil te staan bij de ontwikkelingen in 2015 en volgende jaren. Deze jaren zullen in het teken staan van de ontwikkeling van een samenhangend beleid op het gebied van Recreatie en Toerisme zowel binnen Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf als in samenhang met de aangrenzende provincies en Duitsland. Dit vooral gezien het toenemende economische belang van de sector gelet op de economische crisis. Ook in de toeristische sector zal de economische crisis naar verwachting niet zonder gevolgen blijven. Hierdoor zijn en blijven extra investeringen in kwaliteit en verbreding van het product van groot belang.

De verdere samenwerking tussen Marketing Drenthe, Tourist Info Drenthe en het Recreatieschap Drenthe zal in de komende jaren dienen te worden gestimuleerd. Hierbij zal effectiviteit en efficiency uitgangspunt moeten zijn. In 2009 zijn hiertoe de eerste stappen gezet op het gebied van de realisatie van een nieuw Internetplatform door Tourist Info Drenthe en het Recreatieschap Drenthe samen met Biblionet en Marketing Drenthe, terwijl samen met de provincie Drenthe en Marketing Drenthe besluiten zijn genomen over een versterking van de onderzoekstructuur rond toerisme.

Gelet op de veranderingen in de landbouw en de industrie is de sector Recreatie en Toerisme in toenemende mate van belang voor de leefbaarheid van het platteland. Naar de toekomst toe valt het te verwachten dat mede door de crisis, Recreatie en Toerisme een nog belangrijkere bijdrage zal leveren aan de Drentse economie en de werkgelegenheid. Hierbij kan ook gedacht worden aan de ontwikkelingen wat betreft krimp. Zie in dit kader ook de uitkomsten van het recente Ecorysrapport: 'Toerisme in Drenthe trekt aan'.

VOOR VIAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

Verplichte paragrafen

1. Weerstandsvermogen
2. Financiering
3. Verbonden partijen
4. Grondbeleid
5. Bedrijfsvoering

1. Weerstandsvermogen

Algemeen

Onder dit begrip verstaat het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), het verband tussen weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor onze financiële positie.

De huidige omvang van de algemene reserve is per 31 december 2014 € 93.463,-- (7% van de totale exploitatielasten). Dit is gezien de omvang van de activiteiten en huidige inzichten door het bestuur als redelijk geacht, echter een verdere versterking verdient aanbeveling.

Balansrisico's

Dit betreft o.a. openstaande vorderingen, afschrijvingsmethodiek op activa etc. Gezien het bedrag en van/bij welke organisatie c.q. bedrijf wij een vordering hebben openstaan, zullen deze vorderingen in 2015 daadwerkelijk worden ontvangen (het zijn vorderingen met een legitieme basis). Betreffende de gehanteerde afschrijvingsmethodiek is grotendeels aansluiting gezocht bij de gemeentelijke uitgangspunten.

Vakantiegeld

De uitbetaling van vakantiegeld is conform BBV niet in de jaarrekening opgenomen, maar wel een reële verplichting per 31 december.

Gerechtelijke procedures

Op dit moment worden geen juridische procedures door of tegen de gemeenschappelijke regeling gevoerd.

Onderhoud sanitaire voorzieningen ten behoeve van de recreatievaart

In het kader van de bestrijding van de legionellabacterie vindt in het seizoen periodieke controle plaats. De fysieke toestand van de gebouwen is goed.

Coördinatie/projectverantwoording uitvoering recreatief/toeristische projecten

Wederom zijn in 2014 projecten uitgevoerd en in uitvoering genomen. Deze projecten worden administratief en financieel verantwoord via een projectenadministratie. Er vindt regelmatig overleg plaats tussen de projectverantwoordelijke en de projectuitvoerende, juiste toepassing van de subsidievoorwaarden en de actualiteit van de projectadministratie. Hierdoor worden de financiële risico's tot een minimum beperkt.

Organisatie risico's

De geringe omvang en opbouw van de organisatie evenals de werkdruk kunnen financiële risico's tot gevolg hebben. De ontwikkelingen worden door het bestuur en management nauwlettend gevolgd.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

30 MRT 2015

paraaf

Gezien het bovenstaande kunnen wij concluderen dat wij als gemeenschappelijke regeling geen risico's lopen die van grote materiële betekenis zijn voor de continuïteit van de organisatie.

2. Financiering

Algemeen

Het belangrijkste thema van de wet financiering decentrale overheden (wet Fido) is het inzicht geven in de treasuryfunctie bij decentrale overheden. De doelstellingen, richtlijnen en limieten van het voorgestane beleid zijn vastgelegd in het treasurystatuut. De treasuryparagraaf is één van de onderdelen waarmee de wetgever beoogt de transparantie en bestuurlijke beheersbaarheid van deze functie te bevorderen.

De wet Fido schrijft voor dat samen met de jaarstukken ook de overzichten met betrekking tot de renterisiconorm en de kasgeldlimiet bij Gedeputeerde Staten moeten worden ingediend. Evenals in 2013 is er geen sprake meer van een vaste schuld (langlopende lening), een overzicht betreffende de renterisiconorm is voor 2014 derhalve niet van toepassing.

Om praktische redenen is ervoor gekozen het model 'kasgeldlimiet' in deze paragraaf op te nemen. De kasgeldlimiet (de ruimte voor korte financiering) wordt volgens de wet Fido bij aanvang van het kalenderjaar 2014 gesteld op 8,2%. Van het begrotingstotaal van € 896.455,- is dat € 73.509,-. Het Recreatieschap Drenthe heeft in 2014 geen gebruik gemaakt van kasgeldleningen.

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	1e kw 2014	2e kw 2014	3e kw 2014	4e kw 2014
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	896.455	896.455	896.455	896.455
Toegestane kasgeldlimiet				
in procenten van de grondslag	8,2	8,2	8,2	8,2
in een bedrag	73.509	73.509	73.509	73.509

3. Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is een privaat dan wel publiekrechtelijke organisatie, waarin het Recreatieschap Drenthe een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Het Recreatieschap Drenthe heeft 1 'verbonden partij'. De 'verbonden partij' is de stichting Recreatievoorzieningen. Tot 2005 was het een 'slapende' stichting. Eind 2004 is door het Algemeen Bestuur besloten de activiteiten betreffende de productie en distributie van foldermateriaal en de 'Drenthekaart' onder te brengen in deze stichting.

Hierdoor worden de activiteiten zowel administratief als inhoudelijk gescheiden van de normale exploitatie van het Recreatieschap Drenthe. De formele doelstelling conform de statuten is: stimuleren en ontwikkelen van recreatief/toeristische voorzieningen en de daarbij behorende materialen, evenals het geven van voorlichting over recreatie en toerisme in Drenthe in brede zin. Met ingang van het jaar 2009 is in deze stichting de nieuwe organisatie rond de toeristische informatievoorziening in Drenthe opgenomen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

4. Grondbeleid

Vanaf eind 1993 heeft het Recreatieschap Drenthe gronden in bezit. Deze gronden betreffen het Regionaal Geluidsportcentrum aan de Pottendijk te Emmer-Compascuum. Het centrum omvat:

- a. een regionaal motorcrosscentrum – groot ca. 10 ha;
- b. een provinciaal schietsportcentrum – groot ca. 15 ha.

Het motorcrossgedeelte wordt beheerd en geëxploiteerd door de motorvereniging Motodrôme Emmen. Het schietsportcentrum wordt beheerd en geëxploiteerd door de stichting Schiet- en Jachtsportcentrum Emmen. De gronden zijn voor 50 jaar in erfpacht aan de genoemde organisaties uitgegeven. De resterende looptijd van de erfpacht is nog 31 jaar. Jaarlijks ontvangen wij hiervoor erfpachtcanons (zie programmabegroting c.q. programmarekening). Deze canons worden jaarlijks geïndexeerd. In eerdere besluitvorming heeft het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Drenthe besloten over te gaan (indien mogelijk) tot verkoop van de gronden met behoud van de huidige bestemming. Met betrekking tot deze verkoop zijn geen nieuwe ontwikkelingen.

5. Bedrijfsvoering

Zie jaarverslag.

Jaarrekening 2014

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

Balans per 31 december 2014

ACTIVA	<u>31 december 2014</u>	<u>31 december 2013</u>
(in Euro's)		
Vaste activa		
<u>Immateriële vaste activa</u>		
Auteursrechten Drenthe-kaart	1	1
<u>Materiële vaste activa</u>		
Investeringen met economisch nut	30.715	48.086
	<u>30.716</u>	<u>48.087</u>
Viottende activa		
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
Vorderingen op openbare lichamen	389.939	151.050
RC verhoudingen niet-financiële instellingen	5.782	0
Overige vorderingen	9.420	33.065
Overige uitzettingen	365.907	256.922
	<u>771.048</u>	<u>441.037</u>
<u>Liquide middelen</u>		
Bank	425.652	361.148
Totaal	<u><u>1.227.416</u></u>	<u><u>850.272</u></u>

PASSIVA	<u>31 december 2014</u>	<u>31 december 2013</u>
(in Euro's)		
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve	93.463	93.463
Nog te bestemmen resultaat boekjaar	24.993	20.261
Bestemmingsreserve fonds Recr.&Toerisme	343.046	337.023
Bestemmingsreserve personele inzet	55.947	74.374
Bestemmingsreserve vervoermiddelen	800	1.600
Bestemmingsreserve onderhoud	35.262	25.000
Bestemmingsreserve ontw. infrastructuur	68.402	32.792
	<u>621.913</u>	<u>584.513</u>
Viottende passiva		
<u>Netto-viottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
Overige schulden	152.154	223.349
RC verhoudingen niet-financiële instellingen	0	36.930
<u>Overlopende passiva</u>	<u>453.349</u>	<u>5.480</u>
	<u>605.503</u>	<u>265.759</u>
Totaal	<u><u>1.227.416</u></u>	<u><u>850.272</u></u>

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

Programmarekening

(in Euro's)

	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2014	2014	2013
BATEN			
Personeel	78.557	16.000	76.808
Huisvesting	11.650	11.471	11.588
Overige opbrengsten	55.656	11.500	68.665
Bijdrage gemeenten in exploitatie	597.256	597.256	597.232
Fonds Recreatie en Toerisme	237.576	237.576	243.138
Projecten	629.564	p.m.	62.402
Totaal baten	1.610.259	873.803	1.059.833
LASTEN			
Personeel	522.442	500.296	518.558
Huisvesting	56.466	54.508	57.475
Onderhoud	54.938	37.500	80.788
Overige uitgaven	15.343	11.500	13.399
Bestuur	188	0	2.940
Bureau	48.724	40.400	43.665
Afschrijvingen	14.371	14.675	15.394
Fonds Recreatie en Toerisme	231.552	237.576	288.320
Projecten	629.564	p.m.	62.402
Totaal lasten	1.573.588	896.455	1.082.941
Saldo financieringsfunctie	729	3.000	1.341
Resultaat voor bestemming	37.400	-19.652	-21.767
<u>Onttrekkingen aan reserves</u>			
Bestemmingsreserve fonds R. & T.	0	0	45.182
Bestemmingsreserve personele inzet	51.427	41.852	54.273
Bestemmingsreserve vervoermiddelen	800	800	800
Bestemmingsreserve onderhoud	10.000	10.000	18.950
<u>Toevoegingen aan reserves</u>			
Bestemmingsreserve fonds R. & T.	6.023	0	0
Bestemmingsreserve personele inzet	33.000	33.000	33.000
Bestemmingsreserve onderhoud	0	0	11.385
Bestemmingsreserve infrastructuur	35.610	0	32.792
Resultaat na bestemming	24.994	0	20.261

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

1. Inleiding

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten.

2. Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa en materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

Op de auteursrechten van de VVV-kaart Drenthe wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt afschrijving plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het actief.

De afschrijvingstermijnen volgens de lineaire methode bedragen in jaren:

Vervoermiddelen	5
Kantoorinventaris	10
Automatisering	5
Bewegwijzeringsborden	8

Viottende activa

Uitzettingen en overige vorderingen

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van individuele beoordeling.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

Onderhanden projecten worden in de balans gepresenteerd als vordering dan wel schuld uit hoofde van de verkregen subsidies dan wel aangenomen projecten. Er is sprake van een vordering indien het bedrag van de verwachte respectievelijk (subsidie) opbrengst hoger is dan de gemaakte kosten. Indien het bedrag van de verwachte respectievelijk gerealiseerde (subsidie) opbrengst lager is dan de gemaakte kosten, is sprake van een schuld. Een project wordt niet meer als onderhanden project beschouwd indien eindbeschikking van de subsidieverstrekker is verkregen dan wel alle kosten zijn afgerekend.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen, deze bevatten alleen banksaldi.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Algemene reserve

De algemene reserve dient als algehele buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Bestemmingsreserves

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient onderbouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming.

Resultaat na bestemming

Het resultaat na bestemming is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het resultaat na bestemming wordt onttrokken of toegevoegd aan de algemene reserve.

Vlottende passiva

Vlottende schulden

De vlottende schulden en de overlopende passiva worden tegen nominale waarde opgenomen.

Programmarekening

Baten

Personeel: opbrengsten van personeel dat werk voor projecten of derden uitvoert, per jaar is dit sterk afhankelijk van de aard van de uitgevoerde projecten.

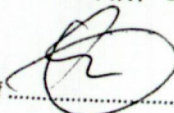
Huisvesting: opbrengst van erfpachtcanon.

VOOR VIAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

30 MRT 2015

paraaf

Overige opbrengsten: opbrengsten van werkzaamheden uitgevoerd door het Recreatieschap Drenthe.

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de gemeenschappelijke regeling overeengekomen bijdrage in het exploitatieresultaat en het fonds Recreatie en Toerisme.

Lasten

De exploitatiekosten worden berekend op basis van historische kosten.

Met betrekking tot de personeelskosten voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft het Recreatieschap Drenthe zich gehouden aan de Beleidsregels toepassing WNT.

Het Recreatieschap Drenthe heeft de Beleidsregels toepassing WNT, waaronder het wetsvoorstel Aanpassingswet WNT, als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd. Eerder genoemd wetsvoorstel mag op grond van de mededeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 12 februari 2014 worden toegepast als ware de wettekst reeds in werking getreden.

Toelichting op de balans

ACTIVA

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Auteursrechten Drenthe-kaart	<u>1</u>	<u>1</u>

Op de auteursrechten van de Drenthe-kaart wordt niet afgeschreven. De kaarten worden verkocht door de stichting Recreatievoorzieningen Drenthe.

Materiële Vaste Activa

Het betreft uitsluitend activa met een economisch nut.

Cumulatieve aanschafwaarde	111.503
Afschrijving begin van het jaar	<u>-63.417</u>
	48.086
Vermeerderingen	<u>0</u>
	48.086
Verminderings	<u>-19.927</u>
	28.159
Afschrijvingen 2014	<u>-14.371</u>
Afschrijvingen desinvesteringen	<u>16.927</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>30.715</u>

In bijlage 1 wordt nader ingegaan op het verloop van de boekwaarde en de investeringen.

Viottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Deelnemende gemeenten (a)	270.818	57.407
Overige openbare lichamen (b)	<u>119.121</u>	<u>93.643</u>
	<u>389.939</u>	<u>151.050</u>

(a) Het betreft met name nog te ontvangen bedragen in het project beheer & onderhoud van voorzieningen Staatsbosbeheer.

(b) Het betreft met name nog te ontvangen subsidiebedragen van lopende projecten.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

RC verhoudingen met niet-financiële instellingen

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Stichting Recreatievoorzieningen	5.782	0
	<u>5.782</u>	<u>0</u>

Overige vorderingen

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Handelsdebiteuren	<u>9.420</u>	<u>33.065</u>

Overige uitzettingen

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
--	-------------------	-------------------

Nog te ontvangen bedragen

Waarborgsommen	600	600
Omzetbelasting	0	41.986
Rente	18	1.341
Kruisposten	0	2.633
Stichting Geopark bijdrage project	80.000	0
Diversen	549	2.021

Vooruitbetaalde bedragen

Verzekeringen	7.252	3.022
Onderhanden projecten	276.753	204.262
Vooruitontvangen facturen	<u>735</u>	<u>1.057</u>
	<u>365.907</u>	<u>256.922</u>

De projecten worden nader toegelicht in bijlage 4.

Liquide middelen

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Bank Nederlandse Gemeenten	187.528	175.449
Schatkist	200.872	154.000
Rabobank	<u>37.252</u>	<u>31.699</u>
	<u>425.652</u>	<u>361.148</u>

Een groot deel van dit bedrag betreft vooruitontvangen subsidiegelden van lopende projecten.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	93.463	71.863
Vorig boekjaar na bestemming	<u>0</u>	<u>21.600</u>
	93.463	93.463
<u>Onttrekking/toevoeging resultaat</u>		
Diversen	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december	<u><u>93.463</u></u>	<u><u>93.463</u></u>
Resultaat huidig boekjaar	<u><u>24.993</u></u>	<u><u>20.261</u></u>

Conform het besluit van het Algemeen Bestuur is het resultaat over 2013 ten gunste van de bestemmingsreserve onderhoud gebracht.

Het voorstel is om het resultaat van het huidige boekjaar evenals over 2013 toe te voegen aan de bestemmingsreserve onderhoud.

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Bestemmingsreserve		
Projectenfonds Recreatie & Toerisme		
Saldo per 1 januari	337.023	382.205
Toevoegingen	6.023	0
Onttrekkingen	<u>0</u>	<u>-45.182</u>
Saldo per 31 december	<u><u>343.046</u></u>	<u><u>337.023</u></u>

Het projectenfonds Recreatie & Toerisme was in 2014 vastgesteld op een bedrag van € 237.576. Conform het begrotingsbesluit zal het saldo van de bijdragen minus de uitgaven ten laste c.q. ten gunste van deze reserve worden geboekt. In de bestemmingsreserve is sprake van fondsbedragen die voor een groot deel bestemd zijn voor lopende projecten. De bestemming van deze reserve is uitgewerkt in bijlage 6.

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Bestemmingsreserve		
Personele inzet		
Saldo per 1 januari	74.374	95.647
Toevoegingen	33.000	33.000
Onttrekkingen	<u>-51.427</u>	<u>-54.273</u>
Saldo per 31 december	<u><u>55.947</u></u>	<u><u>74.374</u></u>

De bestemmingsreserve wordt gebruikt als er sprake is van inzet van additioneel personeel ten gevolge van hoge werkdruk bij projecten en/of administratieve druk.

VOOR VAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Bestemmingsreserve		
Vervoermiddelen		
Saldo per 1 januari	1.600	2.400
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	<u>-800</u>	<u>-800</u>
Saldo per 31 december	<u><u>800</u></u>	<u><u>1.600</u></u>

In 2011 is een nieuwe auto aangeschaft, de auto wordt in 5 jaar afgeschreven.
De bestemmingsreserve wordt hiervoor gebruikt.

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Bestemmingsreserve		
Onderhoud		
Saldo per 1 januari	25.000	32.565
Toevoegingen	20.262	11.385
Onttrekkingen	<u>-10.000</u>	<u>-18.950</u>
Saldo per 31 december	<u><u>35.262</u></u>	<u><u>25.000</u></u>

De bestemmingsreserve wordt gebruikt voor de toename van de onderhoudskosten.

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Bestemmingsreserve		
Ontwikkeling Infrastructuur recreatie		
Saldo per 1 januari	32.792	0
Toevoegingen	35.610	32.792
Onttrekkingen	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december	<u><u>68.402</u></u>	<u><u>32.792</u></u>

Bij het afronden van het project herstel fietspaden was er een resultaat van € 35.610.
Gelet op de te verwachten ontwikkelingen rond (digitale) infrastructuur, fietspaden en wandelknooppuntensysteem stelt het Dagelijks Bestuur voor het bedrag te reserveren in de bestemmingsreserve ontwikkeling infrastructuur recreatie.

Netto-vlottende schulden met een rente-
typische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden

Crediteuren

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Staatsbosbeheer	0	18.150
Roelof van Echten College	0	11.500
PressArt	0	18.175
Brimos	0	10.434
M. Leuning	0	8.470
Gemeente Westerveld	0	28.164
Gemeente Tynaarlo	0	31.962
Gemeente Assen	76.931	84.351
Provincie Drenthe	17.014	0
Dolmans	10.554	0
Stichting Geopark	24.200	0
Marketing Hulp MKB	6.289	0
Overige	<u>17.166</u>	<u>12.143</u>
	<u><u>152.154</u></u>	<u><u>223.349</u></u>

De openstaande post aan de gemeente Assen betreft de salarisafrekening in de maand december.
De openstaande post aan de provincie Drenthe betreft salariskosten in project vrijetijdseconomie.
De openstaande post aan Dolmans betreft kosten voor het verwijderen van kanosteigers.
De openstaande post aan de stichting Geopark betreft de bijdrage over 2014.
De openstaande post aan Marketing Hulp MKB betreft coördinatie project expertteam.

RC verhoudingen met niet-financiële instellingen

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Stichting Recreatievoorzieningen	0	5.515
Stichting Geopark de Hondsrug	<u>0</u>	<u>31.415</u>
	<u><u>0</u></u>	<u><u>36.930</u></u>

Overlopende passiva

Nog te betalen bedragen

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Accountantskosten	4.775	4.310
Diversen	29.797	670
Projecten	418.277	0
Borgsom roeiclub Hoogeveen	<u>500</u>	<u>500</u>
	<u><u>453.349</u></u>	<u><u>5.480</u></u>

Er is een borgstelling in verband met het gebruik van de toiletvoorziening te Echten door de roeiclub Hoogeveen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Niet uit de balans blijken activa/verplichtingen.

Het Recreatieschap Drenthe heeft gronden in bezit aan de Pottendijk te Emmer-Compascuum. Deze gronden worden gebruikt door de motorvereniging Motodrôme uit Emmen en de stichting Schiet- en Jachtsportcentrum uit Emmen. Jaarlijks wordt van beiden een erfpachtcanon ontvangen. De gronden zijn voor 50 jaar in erfpacht uitgegeven. De erfpachtregeling resteert nu nog 31 jaar. Het bestuur van het Recreatieschap Drenthe heeft besloten over te gaan (indien mogelijk) tot verkoop van de gronden met behoud van de huidige bestemming. Met betrekking tot deze verkoop zijn geen nieuwe ontwikkelingen.

Operational leaseovereenkomst met betrekking tot het kopieerapparaat/printer.
Deze loopt af per 31 juli 2018. De maandelijkse leasetermijn bedraagt € 133,53 (excl. btw).

Onderhoudscontract met betrekking tot het kopieerapparaat/printer.
Deze loopt af per 31 juli 2018. De kosten bedragen € 210,87 (excl. btw) per kwartaal.

Huurovereenkomst kantoorruimte Brink 4b te Diever. Het huurcontract loopt af per 31 december 2020. De huurprijs bedraagt per jaar € 46.250,-- (excl. btw), deze wordt per 1 januari 2012 jaarlijks geïndexeerd.

Huurovereenkomst bedrijfsruimte Kampsweg 4 te Wijster. Het huurcontract loopt af per 1 juli 2018. De huurprijs en servicekosten bedragen per jaar € 7.360,-- (excl. btw). Jaarlijks vindt er een indexering plaats per 1 juli.

Het kopieerapparaat/printer en het pand worden ook gebruikt door de stichting Drentse Fiets 4 Daagse en de stichting Recreatievoorzieningen Drenthe.
Afhankelijk van het gebruik door de stichtingen wordt een bedrag aan hen doorberekend.

Jaarlijkse bijdrage € 1.500,-- ten behoeve van het onderhoud van het sanitairgebouw in Appelscha aan de stichting Watersportvoorzieningen Appelscha. Voor onbepaalde tijd.

Gebruik woord en beeldmerk Tour de TT. Gedurende 10 jaar een abonnementsbedrag voor merkbewaking € 142,--. Loopt af in het jaar 2023.

Ultimo boekjaar is er een schuld aan vakantiedagen en vakantiegeld aan personeel (€ 25.616,--).

Inzake het ontwikkelen en het gebruik van cartografische bestanden. Jaarlijkse verwerving en verwerking van gegevens voor een bedrag van € 7.000,--. Loopt af per 1 januari 2016.
Stilzwijgende verlenging van 2 jaar.

Toelichting op de programmarekening

Begroting.

Er was geen begrotingswijziging voor 2014.

BATEN

Personeel

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Interne uren naar projecten e.d.	23.300	16.000	17.400
Personele vergoedingen	41.159	0	53.518
Detachering externe medewerker	14.098	0	5.890
	<u>78.557</u>	<u>16.000</u>	<u>76.808</u>

Interne uren: voor de stichting Recreatievoorzieningen Drenthe, de stichting Drentse Fiets 4Daagse en de stichting Geopark de Hondsrug hebben wij administratieve werkzaamheden. Het bedrag is hoger dan begroot. In 2014 hebben wij deze werkzaamheden voor het eerst voor de stichting Geopark de Hondsrug uitgevoerd.

De personele vergoedingen zijn ontvangsten van medewerkers voor werkzaamheden ten behoeve van ondersteuning bij diverse organisaties en detachering bij gemeenten.

Tevens werd een gemeente ondersteund door een externe medewerker (zie lasten).

Ten tijde van het opstellen van de begroting waren de werkzaamheden voor de diverse organisaties en detachering bij gemeenten nog niet bekend.

Huisvesting

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Erfpachtcanon	6.650	6.471	6.488
Bijdrage loods uit onderhoud	5.000	5.000	5.100
	<u>11.650</u>	<u>11.471</u>	<u>11.588</u>

Het Recreatieschap Drenthe heeft gronden in bezit aan de Pottendijk te Emmer-Compascuum. Deze gronden worden gebruikt door de motorvereniging Motodrôme uit Emmen en de stichting Schiet- en Jachtsportcentrum uit Emmen. Jaarlijks wordt van beiden een erfpachtcanon ontvangen. De gronden zijn voor 50 jaar in erfpacht uitgegeven. De erfpachtregeling resteert nu nog 31 jaar. Het bestuur van het Recreatieschap Drenthe heeft besloten over te gaan (indien mogelijk) tot de verkoop van de gronden met behoud van de huidige bestemming. Met betrekking tot deze verkoop zijn geen nieuwe ontwikkelingen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Overige opbrengsten

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Recreatiecongres	5.224	10.000	6.630
Recreatiesociëteit	8.350	1.500	9.365
Deelnemersbijdrage cusus	1.300	0	475
Deelnemersbijdrage excursie	0	0	4.180
Overige ontvangsten	40.782	0	48.015
	<u>55.656</u>	<u>11.500</u>	<u>68.665</u>

Jaarlijks wordt er in het najaar een Recreatiecongres georganiseerd.

De opbrengsten voor het recreatiecongres zijn lager dan begroot.

minder deelnemers dan voorgaand jaar. De leden van de recreatiesociëteit betalen niet voor

De recreatiesociëteit is een netwerkgroep met deelnemers uit verschillende organisaties. De deelnemers betalen een lidmaatschap, hieruit worden de kosten voldaan.

Voor de leden van het Aorta werd een cursus/masterclass "Over de grenzen kijken" georganiseerd.

Jaarlijks wordt er een bestuursexcursie georganiseerd, hiervoor werd het afgelopen jaar geen eigen bijdrage gevraagd.

De overige ontvangsten bestaan uit diverse vergoedingen zoals:

a. een positief resultaat vanuit het project herstel fietspaden € 35.610. Dit bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserve infrastructuur;

b. diverse vergoedingen € 4.497 voor het gebruik van kantoorruimte en vergaderkosten. Dit kon doorbelast worden aan een project, hetgeen bij de begroting nog niet bekend was.

Bijdrage gemeenten

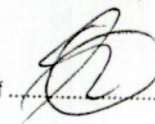
	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Bijdrage gemeenten	<u>597.256</u>	<u>597.256</u>	<u>597.232</u>

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de gemeenschappelijke regeling overeengekomen bijdrage in de exploitatiekosten (zie bijlage 2).

Bijdrage gemeenten fonds Recreatie en Toerisme

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Bijdrage gemeenten	<u>237.576</u>	<u>237.576</u>	<u>243.138</u>

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de gemeenschappelijke regeling overeengekomen bijdrage in het fonds Recreatie en Toerisme (zie bijlage 3).

Projecten

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Toegerekende projectontvangsten	<u>629.564</u>	<u>p.m.</u>	<u>62.402</u>

Het mutatiesaldo voor de projecten kan per jaar verschillen (zie bijlage 4).

LASTEN

Personeel

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Brutosalarissen incl. soc. lasten	--	494.836	--
Brutosalarissen	409.513	--	491.502
Sociale lasten	106.038	--	122.732
Ziekengeld ontvangen	0	0	-17.921
Brutosalarissen projecten	-29.165	0	-92.346
Inlenen van personeel	15.051	0	0
Kosten Arbo	1.700	1.650	1.660
Kosten salarisverwerking	2.856	2.310	2.724
Opleiding	754	0	1.872
Detachering externe medewerkers	14.098	0	5.890
Overige kosten	1.597	1.500	2.445
	<u>522.442</u>	<u>500.296</u>	<u>518.558</u>

Gedurende het jaar 2014 waren er 7,47 fte in vaste dienst (12 medewerkers).

Werkelijke brutosalarissen inclusief sociale lasten € 515.551 in begroting € 494.836, verschil € 20.715.

Vergelijking van de werkelijke brutosalarissen inclusief sociale lasten ten opzichte van de begroting:

Medewerker geopark	15.642
Buitendienst medewerker van 1 fte naar 0,5 fte.	-26.283
Beleidsmedewerker tijdelijk van 0,67 fte naar 0,89 fte.	12.395
Tijdelijke medewerker ten behoeve van detachering	16.937
Overige wijzigingen samengevoegd	2.024
Vershil	<u>20.715</u>

Een buitendienst medewerker is op eigen verzoek met deeltijd-pensioen gegaan.

Een beleidsmedewerker was begroot voor 0,67 fte gedurende het gehele jaar is dit 0,89 geworden.

Gedurende de maanden januari tot en met september zijn deze extra uren ingezet voor het verrichten van werkzaamheden voor de stichting Internetplatform. Wij hebben hiervoor een vergoeding ontvangen. Gedurende de maanden oktober tot en met december werden de extra uren ingezet in verband met afwezigheid van de directeur.

Er is tijdelijk een medewerker in dienst ten behoeve van detachering bij gemeenten (zie baten).

Zoals in de begroting is opgenomen heeft er een onttrekking plaatsgevonden vanuit de bestemmingsreserve personele inzet € 41.852 ten gunste van de brutosalarissen.

Brutosalarissen naar projecten:

Medewerker geopark	15.642
Doorbelasting uren naar projecten van diverse medewerkers	13.523
Totaal	<u>29.165</u>

Het Recreatieschap Drenthe voert diverse projecten uit. Afhankelijk van de projectopzet en het subsidieregime kunnen incidentele uren die projectmatig gemaakt zijn door interne medewerkers doorbelast worden naar projecten. Dit geeft geen garantie voor de komende jaren. Ten tijde van het opstellen van de begroting waren de door te belasten uren nog niet bekend.

Er werd extra personeel ingeleend ten behoeve van de continuïteit van de organisatie en aanvullende ondersteuning bij specifieke projecten. Hiervoor werd een bedrag van € 9.575 onttrokken uit de bestemmingsreserve personele inzet.

De opleidingen betreffen:

- a. BHV-cursussen;
- b. de beleidsmedewerkers hebben een cursus Duits gevolgd ten behoeve van de contacten met Duitse partners.

Er zijn verschillende gemeenten op diverse momenten ondersteund door externe medewerkers. Ten tijde van het opstellen van de begroting waren de werkzaamheden voor diverse organisaties en detachering bij gemeenten nog niet bekend.

Wet Normering Bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT):
Naar aanleiding van de invoering van de WNT dient de bezoldiging van topfunctionarissen te worden toegelicht. Als topfunctionaris bij de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe wordt aangemerkt de heer J. Hartog.

Hieronder zijn de verplichte gegevens inzake de WNT toegelicht:

Naam: Johannes Hartog;

Functie: directeur;

Beloning: 2014 € 84.927;

Sociale-verzekeringspremies: 2014 € 14.233;

Onkostenvergoeding: 2014 € 3.270.

Het Recreatieschap Drenthe kent een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur.

Tot en met april 2014 werd het Dagelijks Bestuur gevormd door:

de heer E. van Oosterhout (voorzitter);

mevrouw N. Houwing-Haisma (vice-voorzitter);

de heer J. Dam (penningmeester);

de heer J. Hartog (secretaris).

Tot en met april 2014 werd het Algemeen Bestuur gevormd door:

de heer E. van Oosterhout (voorzitter);

mevrouw N. Houwing-Haisma (vice-voorzitter);

de heer J. Dam (penningmeester);

de heer J.F.A. Alberts;

de heer H. van Hooft;

mevrouw M. Jansen;

de heer H. de Graaf;

de heer H.A. Matthijsse;

de heer H. Lammers;

de heer R. Jager;

de heer G. Roeles;

de heer T. Eerenstein;

de heer J.H. Veenhouwer;

de heer J. Hartog (secretaris).

In verband met de gemeenteraadsverkiezingen op 19 maart 2014 is de samenstelling van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur gewijzigd.

Vanaf mei 2014 wordt het Dagelijks Bestuur gevormd door:

de heer E. van Oosterhout (voorzitter);
de heer J. ten Kate (vice-voorzitter);
de heer J. Zwiers (penningmeester);
de heer R. Wiersema (lid);
de heer J. Hartog (secretaris).

Vanaf mei 2014 wordt het Algemeen Bestuur gevormd door:

de heer E. van Oosterhout (voorzitter);	de heer G.J. Bent;
de heer J. ten Kate (vice-voorzitter);	de heer R.J. Auwema;
de heer J. Zwiers (penningmeester);	de heer S. Derks;
de heer A. Trip;	mevrouw N. Hofstra;
de heer B.D. Wilms;	de heer K. Smidt;
de heer E. Giethoorn;	de heer R. Wiersema;
de heer H. ten Hulscher;	de heer J. Hartog (secretaris).

De bestuurders krijgen geen vergoeding voor hun inzet in de betreffende besturen.

Huisvesting

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Huur kantoorruimte	34.950	31.570	30.880
Energie kantoorruimte	7.791	12.000	12.744
Onderhoud pand	966	1.000	346
Huurkosten loods	5.932	5.788	5.830
Schoonmaakkosten	3.947	3.150	3.214
Overige huisvestingskosten	2.880	1.000	4.461
	<u>56.466</u>	<u>54.508</u>	<u>57.475</u>

Het Recreatieschap Drenthe is gevestigd in het voormalig gemeentehuis van Diever, Brink 4b. Het pand werd in 2011 voor het eerst gehuurd van Vobeco beheer (vorige eigenaar gemeente Westerveld).

Er is een huuroverkomst getekend voor 10 jaar, lopende tot en met december 2020.

Een deel wordt onderverhuurd aan de stichting Drentse Fiets4Daagse en de stichting Recreatievoorzieningen.

De huur van de kantoorruimte en de schoonmaakkosten zijn hoger dan begroot. Begin 2014 heeft de Drentse Fiets4Daagse aangegeven dat zij een kleinere ruimte nodig hadden.

De kosten voor de verschillende organisaties worden berekend aan de hand van de m2 die men in gebruik heeft. Door deze wijziging komt een groter deel voor rekening van het Recreatieschap Drenthe.

De totale energiekosten van het pand komen ten laste van het Recreatieschap Drenthe. Daarna worden deze doorbelast aan de betreffende organisaties. Wij hebben nog een bedrag van € 2.000 ontvangen met betrekking tot 2013. Met de jaarafrekening van de energiemaatschappij hebben wij € 694 ontvangen.

Voor de opslag van borden en materialen huren wij een loods (gedeelte van een pand) in Wijster.

Er is een huurovereenkomst getekend voor 5 jaar. Lopende tot en met juni 2018.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

De overige huisvestingskosten zijn hoger dan begroot in verband met vervanging van de vaatwasmachine en het onderhoud van het groen rond het kantoorpand viel hoger uit. Tevens waren er verhuiskosten in verband met interne verplaatsingen.

Onderhoud

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Autokosten	5.719		10.793
ANWB-fietsroutes	0		3.035
Kanoroutes	10.382		7.261
Toeristische fietsinfrastructuur	1.913		353
Wandelroutes	0		186
Gereedschappen e.d.	303		390
ATB-routes	2.789		17.227
Onderhoud algemeen	13.890		14.650
Diverse kosten bewegwijzering	724		40
Toiletvoorzieningen onderhoud e.d.	16.453		24.286
Toiletvoorzieningen energie	2.765		2.567
	<u>54.938</u>	<u>37.500</u>	<u>80.788</u>

De autokosten zijn lager dan vorig jaar omdat we van 3 naar 2 bedrijfsauto's zijn gegaan.

Conform de begroting werd er € 10.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve onderhoud in relatie tot bewegwijzering en materiaalkosten.

Overige uitgaven

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Recreatiecongres	6.172	10.000	6.627
Recreatiesociëteit	1.136	1.500	2.592
Kosten cursus	4.844	0	0
Kosten excursie	3.191	0	4.180
	<u>15.343</u>	<u>11.500</u>	<u>13.399</u>

Jaarlijks wordt er in het najaar een Recreatiecongres georganiseerd.

De recreatiesociëteit is een netwerkgroep met deelnemers uit verschillende organisaties, de deelnemers betalen een lidmaatschap, hieruit worden de kosten voldaan.

Voor de leden van het Aorta werd er een cursus/masterclass: "Over de grenzen kijken" georganiseerd. Hiervoor ontvingen wij een deelnemersbijdrage.

Jaarlijks wordt er een bestuursexcursie georganiseerd.

Bestuur

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Vergaderkosten	<u>188</u>	<u>0</u>	<u>2.940</u>

Bureau

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Portikosten	872	1.500	917
Telefoon-/faxkosten	1.992	2.500	1.993
Reis- en verblijfskosten	8.276	8.000	6.318
Representatiekosten	665	0	2.209
Woon-werk reiskosten	1.110	0	1.211
Kantoorbenodigdheden	1.771	3.000	2.221
Kopieerkosten	1.318	1.000	1.894
Leasekosten	1.105	1.500	1.019
Kantinekosten	808	500	1.024
Automatiseringskosten	7.145	2.750	4.184
Documentatie en voorlichting	2.092	1.000	904
Abonnementen	754	400	725
Bankkosten	353	300	422
Verzekeringskosten	8.846	7.500	9.406
Accountantskosten	9.930	10.000	9.200
Overige kosten	1.687	450	18
	<u>48.724</u>	<u>40.400</u>	<u>43.665</u>

De woon-werk reiskosten zijn gedeclareerd door tijdelijk personeel.

De automatiseringskosten zijn hoger met name door het nieuwe data-contract, extra kosten voor support en de aanschaf van een nieuwe back-up server.

De overige kosten zijn hoger dan begroot omdat één van de bedrijfsauto's is verkocht en er een bedrag van € 1.250 afgeboekt moest worden op de restwaarde.

Afschrijvingen

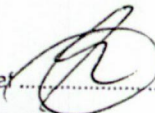
	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Afschrijvingen	<u>14.371</u>	<u>14.675</u>	<u>15.394</u>

De afschrijvingskosten zijn gedaald ten opzichte van de begroting (zie bijlage 1).

Recreatie en Toerisme

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Uitgaven projecten in fonds	<u>231.552</u>	<u>237.576</u>	<u>288.320</u>

De uitgaven aan projecten in het fonds Recreatie en Toerisme zijn per jaar verschillend. De toezegging en de daadwerkelijke afronding vindt niet altijd in hetzelfde jaar plaats (zie bijlage 5).

Projecten

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Projectuitgaven	<u>629.564</u>	<u>p.m.</u>	<u>62.402</u>

Het mutatiesaldo voor de projecten kan per jaar verschillen (zie bijlage 4).

Algemeen

De begrotingsoverschrijdingen passen binnen het bestaande beleid.

De begrotingsoverschrijdingen worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten of komen pas tot uitdrukking bij het opmaken van de jaarrekening.

Saldo financieringsfunctie

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Rente BNG en Rabobank	729	3.000	1.341

Door ontwikkelingen binnen de rentevergoeding van de bank is er sprake van lagere rente-inkomsten.

Reserves

Onttrekking bestemmingsreserve Fonds Recreatie en Toerisme

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>45.182</u>

Onttrekking bestemmingsreserve Personeelsinzet

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Conform begroting	41.852		
Inlenen personeel	<u>9.575</u>		
	<u>51.427</u>	<u>41.852</u>	<u>54.273</u>

Zoals in de begroting is opgenomen heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 41.852 ten gunste van de brutosalarissen. Er werd een bedrag van € 9.575,-- onttrokken voor het inlenen van extra personeel ten behoeve van de continuïteit van de organisatie en aanvullende ondersteuning bij specifieke projecten.

Onttrekking bestemmingsreserve Vervoermiddelen

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
1/5 deel afschrijving	<u>800</u>	<u>800</u>	<u>800</u>

De oorspronkelijke reserve ad. 2.000 wordt in 5 jaar aangewend voor de afschrijving van een bedrijfsauto.

Onttrekking bestemmingsreserve Onderhoud

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Bewegwijzering/materiaalkosten	10.000	10.000	5.000
ATB-routeplaatjes	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>13.950</u>
	<u>10.000</u>	<u>10.000</u>	<u>18.950</u>

**Toevoeging bestemmingsreserve
Fonds Recreatie en Toerisme**

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Saldo	<u>6.023</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

**Toevoeging bestemmingsreserve
Personeelsinzet**

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Personeelsinzet	<u>33.000</u>	<u>33.000</u>	<u>33.000</u>

**Toevoeging bestemmingsreserve
Onderhoud**

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Onderhoud LF-routes	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>11.385</u>

**Toevoeging bestemmingsreserve
Ontwikkeling infrastructuur
recreatie**

	Werkelijk 2014	Begroting 2014	Werkelijk 2013
Project herstel fietspaden	<u>35.610</u>	<u>0</u>	<u>32.792</u>

Resultaat vanuit het project herstel fietspaden. In 2013 was er een uitkering OVO.

Controleverklaring

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraf.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2014 van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe te Diever gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de programmarekening over 2014 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting 2014 en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

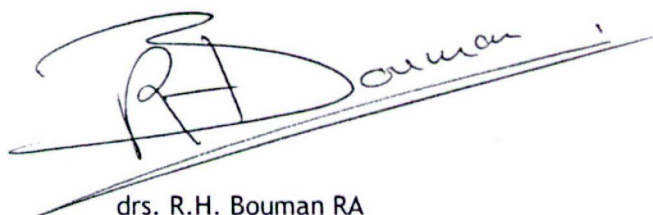
Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in het referentiekader.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Emmen, 30 maart 2015

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

drs. R.H. Bouman RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Bijlagen

Bijlage 1

Investeringsstaat

Omschrijving	Aanschaf- datum	% van afschrijving	Aanschaf- waarde begin vh jaar	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Aanschaf- waarde einde vh jaar	Totale afschrijving begin vh jaar	Boek- waarde begin vh jaar	Afschrijving boekjaar	Boek- waarde einde vh jaar	Rest- waarde begin vh jaar	Rest- waarde einde vh jaar
Vervoermiddelen												
Bedrijfsauto's												
Renault 53-VGB-2	13-4-2007	20	19.927		19927	16927			3000			
Volkswagen 3-VLX-11	1-3-2011	20,00	19.708	0,00	0,00	19.708	9.468	10.240	3.342	6.898	3.000	3.000
Volkswagen 5-VZK-31	16-10-2012	20,00	<u>20.250</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>20.250</u>	<u>4.312</u>	<u>15.938</u>	<u>3.450</u>	<u>12.488</u>	<u>3.000</u>	<u>3.000</u>
Subtotaal			39.958	0,00	0,00	39.958	13.780	26.178	6.792	19.386	6.000	6.000
Overige materiële vaste activa												
Kantoorinventaris												
Kantoormeubilair	6-2-2009	10,00	1.245	0,00	0,00	1.245	603	642	124	518	0	0
Telefooncentrale	1-10-2010	10,00	<u>11.776</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>11.776</u>	<u>3.827</u>	<u>7.949</u>	<u>1.177</u>	<u>6.772</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Subtotaal			13.021	0,00	0,00	13.021	4.430	8.591	1.301	7.290	0	0
Automatisering												
Server	1-10-2010	20,00	19.332	0,00	0,00	19.332	12.565	6.767	3.866	2.901	0	0
Laptops	15-1-2011	20,00	<u>5.695</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>5.695</u>	<u>3.418</u>	<u>2.277</u>	<u>1.139</u>	<u>1.138</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Subtotaal			25.027	0,00	0,00	25.027	15.983	9.044	5.005	4.039	0	0
Borden												
Bewegwijzeringsborden	15-10-2006	12,50	<u>13.570</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>13.570</u>	<u>12.297</u>	<u>1.273</u>	<u>1.273</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Subtotaal			13.570	0,00	0,00	13.570	12.297	1.273	1.273	0	0	0
Totaal			91.576	0	0	91.576	46.490	45.086	14.371	30.715	6.000	6.000

Bijlage 2

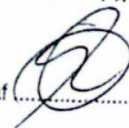
Bijdragen gemeenten 2014 in de exploitatiekosten volgens bestaande bijdrageregeling.

Gemeente	in %	Grootboek- rekening 2014	Begroting 2014	Nog te ontvangen in 2014
Aa en Hunze	7,75	43.058	43.058	0
Assen	7,50	41.669	41.669	0
Borger-Odoorn	8,00	44.447	44.447	0
Coevorden	9,25	51.392	51.392	0
De Wolden	6,75	37.502	37.502	0
Emmen	18,00	100.006	100.006	0
Hoogeveen	8,00	44.447	44.447	0
Meppel	4,00	22.223	22.223	0
Midden-Drenthe	10,00	55.559	55.559	0
Noordenveld	7,25	40.280	40.280	0
Ooststellingwerf	7,50	41.669	41.669	0
Tynaarlo	6,25	34.724	34.724	0
Westerveld	7,25	40.280	40.280	0
Totaal	107,5	597.256	597.256	0

Bijlage 3

Bijdragen gemeenten 2014 ter stimulering projecten in het kader van Recreatie en Toerisme volgens bestaande bijdrageregeling.

	Grootboek- rekening	Begroting	Nog te ontvangen
Gemeente	2014	2014	2014
Aa en Hunze	28.122	28.122	0
Assen	14.651	14.651	0
Borger-Odoorn	33.635	33.635	0
Coevorden	33.123	33.123	0
De Wolden	13.912	13.912	0
Emmen	8.782	8.782	0
Hoogeveen	11.053	11.053	0
Meppel	12.650	12.650	0
Midden-Drenthe	19.222	19.222	0
Noordenveld	12.706	12.706	0
Ooststellingwerf	12.993	12.993	0
Tynaarlo	14.340	14.340	0
Westerveld	22.385	22.385	0
Totaal	237.574	237.574	0

Bijlage 4

Naam project	Project nummer	Saldo per 1-jan-14	Lasten 2014	Baten 2014	Saldo per 31-12-2014	
					Vordering	Schuld
Geopark De Hondsrug	752	-124.343	298.116	161.164	261.295	
Stadsrandzone Meppel	753	-2.199	27.402	18.271	11.330	
Kwaliteitsteam fase 2	760	50.877	11.242	11.500		51.134
Accountmanager vrijetijdseconomie	761	-29.238	62.544	91.782	0	
Expertteam fase 1	762	85.463	53.052	12.000		44.411
Tour de TT	767	28.395	37.658	14.550		5.287
Interreg IV onderzoek WiFi	772	0	347	0	347	
Biobased fietspaden	774	0	7.000	5.000	2.000	
Training zakelijk Duits	777	0	3.560	1.780	1.780	
Expertteam fase 2	778	0	0	38.500		38.500
Verbinding & Verbeelding Maatschappij Weldadigh. 1	781	0	0	9.950		9.950
Beheer & onderhoudsvoorziening Staatsbosbeheer	782	0	0	218.995		218.995
Vooronderzoek wandelknooppuntensysteem Drenthe	783	0	0	50.000		50.000
Afgeronde projecten in 2014		-213.216	128.642	341.858	0	
Totaal		-204.261	629.564	975.349	276.753	418.277

- 56 -

paraaf

datum

30 MRT 2015

VOOR WAARMERKINGSDOELENDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Toelichting op de lopende projecten.

Naam project: **Geopark de Hondsrug**

Betreft: De unieke geologie en cultuurhistorie van de Hondsrug ontsluiten en als toeristisch product beleefbaar maken.

Totale kosten: € 2.260.000,--.

Subsidie: € 1.479.800,--.

Bijdr. derden: € 695.200,--.

Recr. schap: € 85.000,--.

Startdatum: 26 oktober 2009.

Einddatum: 31 december 2014.

Voortgang: Volgens plan.

Toelichting: Geen bijzonderheden.

Openstaande debiteuren	€	5,--
Openstaande crediteuren	€	1.053,--
Saldo per 31 december 2014	€	-261.295,--
Nog te verwachten kosten	€	0,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€	261.295,--
Recreatieschap Drenthe	€	0,--
Per saldo		0

Naam project: **Stadsrandzone Meppel.**

Betreft: Aanleggen van beleeftpunten in de stadsrandzone Meppel.

Totale kosten: € 57.500,--.

Subsidie: € 25.900,--.

Bijdr. derden: € 22.350,--.

Recr.schap: € 9.250,-- (vanuit fonds Recreatie & Toerisme).

Startdatum: 1 januari 2013.

Einddatum: 1 januari 2015.

Voortgang: Volgens plan.

Toelichting: Onderdeel van totaalproject Stadsrandzone Meppel.

Openstaande debiteuren	€	0,--
Openstaande crediteuren	€	0,--
Saldo per 31 december 2014	€	-11.330,--
Nog te verwachten kosten	€	0,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€	11.330,--
Recreatieschap Drenthe	€	0,--
Per saldo		0

Naam project: **Kwaliteitsteam fase 2.**

Betreft: Vervolg op kwaliteitsteam fase 1. Het adviseren van bedrijven in relatie tot mogelijke uitbreiding in kwetsbare natuurgebieden.

Totale kosten: € 110.000,--.

Subsidie: € 46.000,--.

Bijdr. derden € 18.000,--.

Recr.schap: € 46.000,-- (vanuit fonds Recreatie & Toerisme).

Startdatum: 1 januari 2013.

Einddatum: 31 december 2016.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

Voortgang: Volgens plan.
Toelichting: Geen bijzonderheden.

Openstaande debiteuren	€ 23.000,--
Openstaande crediteuren	€ 0,--
Saldo per 31 december 2014	€ 51.134,--
Nog te verwachten kosten	€ 92.134,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 18.000,--
Recreatieschap Drenthe	€ 23.000,--
Per saldo	0

Naam project: **Accountmanager vrijetijdseconomie.**

Betreft: Toeristische coördinatie in Drenthe.

Totale kosten: € 91.782,--.

Subsidie: € 91.782,--.

Startdatum: 1 januari 2013.

Einddatum: 31 december 2014.

Voortgang: Volgens plan.

Toelichting: Geen bijzonderheden.

Openstaande debiteuren	€ 1.782,--
Openstaande crediteuren	€ 17.839,--
Saldo per 31 december 2014	€ 0,--
Nog te verwachten kosten	€ 0,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 0,--
Recreatieschap Drenthe	€ 0,--
Per saldo	0

Naam project: **Expertteam.**

Betreft: Een extra impuls te geven aan de stabiliteit van toeristisch/recreatieve bedrijven.

Totale kosten: € 111.000,--.

Subsidie: € 74.500,--.

Bijdr. derden: € 12.000,--.

Recr.schap: € 24.500,-- (vanuit fonds Recreatie & Toerisme).

Startdatum: 1 januari 2013.

Einddatum: 31 maart 2015.

Voortgang: Volgens plan.

Toelichting: Geen bijzonderheden.

Openstaande debiteuren	€ 15.300,--
Openstaande crediteuren	€ 0,--
Saldo per 31 december 2014	€ 44.411,--
Nog te verwachten kosten	€ 56.661,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 0,--
Recreatieschap Drenthe	€ 12.250,--
Per saldo	0

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum

30 MRT 2015

paraa

Naam project: **Tour de TT.**

Betreft: De historische route TT is een publiek private samenwerking, onder regie van het Recreatieschap Drenthe, tussen de gemeenten Aa en Hunze, Assen, Borger-Odoorn en Midden Drenthe en de toeristische- en recreatieve sector. Tour de TT had in 2014 een deelnemersbestand van 64 ondernemers.

Totale kosten: € 84.860,--.

Subsidie: € 9.500,--.

Bijdr. derden: € 45.360,--

Recr.schap: € 30.000,-- (vanuit fonds Recreatie & Toerisme).

Startdatum: 1 november 2013.

Einddatum: 31 december 2015.

Voortgang: Volgens plan.

Toelichting: Geen bijzonderheden.

Openstaande debiteuren	€	194,--
Openstaande crediteuren	€	0,--
Saldo per 31 december 2014	€	5.287,--
Nog te verwachten kosten	€	42.787,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€	7.500,--
Recreatieschap Drenthe	€	<u>30.000,--</u>
Per saldo		0

Naam project: **Interreg IV onderzoek WIFI.**

Betreft: Onderzoek samen met Ost-Friesland en Emsland in het kader van Interreg IV naar de mogelijkheden voor een open wifi/breedbandstructuur in het EDR gebied.

Totale kosten: € 50.000,--.

Subsidie: € 40.000,--.

Bijdr. derden: € 6.667,--.

Recr.schap: € 3.333,-- (vanuit fonds Recreatie & Toerisme).

Startdatum: 7 april 2014.

Einddatum: 1 maart 2015.

Voortgang: Volgens plan.

Toelichting: Geen bijzonderheden.

Openstaande debiteuren	€	0,--
Openstaande crediteuren	€	0,--
Saldo per 31 december 2014	€	-347,--
Nog te verwachten kosten	€	49.653,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€	46.667,--
Recreatieschap Drenthe	€	<u>3.333,--</u>
Per saldo		0

Naam project: **Biobased fietspaden.**

Betreft: Het ontwikkelen van een vernieuwende verharding van fietspaden. Het betreft een samenwerking met het projectbureau van de provincie Drenthe.

Totale kosten: € 10.000,--.

Bijdr. derden: € 5.000,--.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

Recr.schap: € 5.000,-- (vanuit fonds Recreatie & Toerisme).
Startdatum: 1 september 2014.
Einddatum: 1 februari 2015.
Voortgang: Volgens plan.
Toelichting: Geen bijzonderheden.

Openstaande debiteuren	€	0,--
Openstaande crediteuren	€	0,--
Saldo per 31 december 2014	€	-2.000,--
Nog te verwachten kosten	€	3.000,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€	0,--
Recreatieschap Drenthe	€	<u>5.000,--</u>
Per saldo		0

Naam project: **Training zakelijk Duits.**

Betreft: Cursus voor recreatie en toerisme ambtenaren die geregeld zakelijke contacten onderhouden met Duitse partners, onder andere vanwege Interreg en Euregio subsidies.

Totale kosten: € 3.560,--.

Subsidie: € 1.780,--.

Bijdr.derden: € 1.780,--.

Startdatum: 27 november 2014.

Einddatum: 16 maart 2015.

Voortgang: Volgens plan.

Toelichting: Geen bijzonderheden.

Openstaande debiteuren	€	0,--
Openstaande crediteuren	€	0,--
Saldo per 31 december 2014	€	-1.780,--
Nog te verwachten kosten	€	0,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€	1.780,--
Recreatieschap Drenthe	€	<u>0,--</u>
Per saldo		0

Naam project: **Expertteam fase 2.**

Betreft: Een extra impuls te geven aan de stabiliteit van toeristisch/recreatieve bedrijven.

Totale kosten: € 55.750,--.

Subsidie: € 37.500,--.

Bijdr.derden: € 6.000,--.

Recr.schap: € 12.250,-- (vanuit fonds Recreatie & Toerisme).

Startdatum: 1 december 2014.

Einddatum: 31 maart 2016.

Voortgang: Volgens plan.

Toelichting: Geen bijzonderheden.

Openstaande debiteuren	€	8.710,--
Openstaande crediteuren	€	0,--

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

Saldo per 31 december 2014	€ 38.500,--
Nog te verwachten kosten	€ 55.750,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 5.000,--
Recreatieschap Drenthe	€ 12.250,--
Per saldo	0

Naam project: **Verbinding & Verbeelding Maatschappij Weldadigheid 1.**

Betreft: Fase 1: ontwikkeling van de website pauperkolonie.nl met inbreng vanuit Internetplatform Drenthe en Drents Archief. Als een soort platform om informatie over geschiedenis van de koloniën en de Maatschappij van Weldadigheid publieksvriendelijk onder de aandacht te brengen (inclusief tool zoeken nazaat paupers).

Totale kosten: € 9.950,--.

Subsidie: € 9.950,--.

Startdatum: 1 december 2014.

Einddatum: 31 maart 2015.

Voortgang: Volgens plan.

Toelichting: Geen bijzonderheden.

Openstaande debiteuren	€ 12.240,--
Openstaande crediteuren	€ 0,--

Saldo per 31 december 2014	€ 9.950,--
Nog te verwachten kosten	€ 9.950,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 0,--
Recreatieschap Drenthe	€ 0,--
Per saldo	0

Naam project: **Beheer & onderhoudsvoorziening Staatsbosbeheer.**

Betreft: het waarborgen van het onderhoud van de toeristische/recreatieve voorzieningen in de natuurgebieden van Staatsbosbeheer. Het project kent een doorlooptijd van 3 jaar.

Totale kosten: € 239.995,--.

Bijdr.derden: € 218.995,--.

Recr.schap: € 21.000,-- (vanuit fonds Recreatie & Toerisme).

Startdatum: 1 december 2014.

Einddatum: 31 december 2017.

Voortgang: Volgens plan.

Toelichting: Geen bijzonderheden.

Openstaande debiteuren	€ 255.770,--
Openstaande crediteuren	€ 0,--

Saldo per 31 december 2014	€ 218.995,--
Nog te verwachten kosten	€ 239.995,-- -/-
Nog te verwachten inkomsten	€ 0,--
Recreatieschap Drenthe	€ 21.000,--
Per saldo	0

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

Naam project: **Vooronderzoek wandelknooppuntensysteem Drenthe.**

Betreft: Onderzoek naar de mogelijkheden tot realisatie van een wandelknooppunten systeem in Drenthe.

Totale kosten: € 70.000,--.

Subsidie: € 50.000,--.

Recr.schap: € 20.000,-- (vanuit fonds Recreatie & Toerisme).

Startdatum: 1 november 2014.

Einddatum: 1 juni 2015.

Voortgang: Volgens plan.

Toelichting: Geen bijzonderheden.

Openstaande debiteuren	€ 50.000,--
------------------------	-------------

Openstaande crediteuren	€ 0,--
-------------------------	--------

Saldo per 31 december 2014	€ 50.000,--
----------------------------	-------------

Nog te verwachten kosten	€ 70.000,-- -/-
--------------------------	-----------------

Nog te verwachten inkomsten	€ 0,--
-----------------------------	--------

Recreatieschap Drenthe	€ 20.000,--
------------------------	-------------

Per saldo	0
-----------	---

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

datum 30 MRT 2015

paraaf

Bijlage 5

Jaar 2014

Projectnr.	AB/DB-besluit	Project	Bestemd	Totale projectkosten	Uitg. eerdere jaren	Uitgaven	Nog uit te geven	Vrijval/overschrijd.	Fin.afw.	Status
535	Directie	Versterking ondernemerssamenwerking Hondsrug en Hunzevallei	5.000	15.000		0	5.000	0	nee	
536	DB	Wandelpad Assen - Dr. Aa gebied	35.000	0		0	0	35.000	nee	Klaar
537	DB: 07-11-2012	St. Geopark de Hondsrug	20.000	20.000		20.000	0	0	nee	Klaar
538	Directie	Kwaliteitsteam Natuurlijke Recreatie fase 2	11.500	96.000		11.500	0	0	ja	Klaar
539	AB 05-12-2012	Bijdrage st. Drentse Fiets 4Daagse	25.000	25.000		25.000	0	0	nee	Klaar
540	AB: 05-12-2012	Accountmanager Vrijtijdseconomie	18.750	50.000		0	18.750	0	ja	
541	Directie	Ontwikkeling historische TT-route/Tour de TT	15.000	93.000		0	15.000	0	ja	
542	Directie	Expertteam fase 1	12.250	117.000		0	12.250	0	ja	
543	Directie	Recreatieve voorzieningen Oude Willem	16.045	100.000		0	16.045	0	nee	
544	Directie	Uitkijktoren Norg	10.000	20.000		0	10.000	0	nee	
545	Directie	Voorbereiding Interreg V	5.000	5.000		2.250	0	2.750	ja	Klaar
546	Directie	Doorontwikkeling en professionalisering TIP Hoogeveen	5.000	50.000		5.000	0	0	nee	Klaar
547	Directie	Veenkoloniaal verhalenfestival Memory Lane	2.500	58.250		2.500	0	0	nee	Klaar
548	Directie	Ontwikkeling poort Dwingelderveld/schaapskool Ruinen	5.000	15.000		0	5.000	0	nee	

paragraaf

datum 30 MRT 2015

VOOR WAARMERKINGSDOELENDEN
800 Audit & Assurance B.V.

549	Directie	Stichting WereldsHOUT Beeldhouw10daagse	2.500	15.000		1.250	1.250	0	nee	
550	Directie	MyPlacebook Holland Michigan	2.000	12.000		2.000	0	0	nee	Klaar
551	Directie	Activiteiten Ot & Sien 110 jaar	1.000	30.000		1.000	0	0	nee	Klaar
552	Directie	Actieprogramma Huus met de Belle	2.500	9.350		0	2.500	0	nee	
553	Directie	Landesgartenschau Marketing Emmen	3.000	60.000		2.479	0	521	nee	Klaar
554	Directie	Staatsbosbeheer verbetering kwaliteit fietsvoorzieningen DFW	10.000	70.000		10.115	0	-115	nee	Klaar
555	Directie	Kunstenaarsdorp Zweeloo Brinkensexpositie	1.000	2.858		1.000	0	0	nee	Klaar
556	Directie	St. Beeldenpark De Havixhorst expositie Beatrix	500	85.000		500	0	0	nee	Klaar
558	Directie	Ontwikkelingsvisie Naturpark Veenland	3.000	12.000		3.663	0	-663	nee	Klaar
559	Directie	Hippisch Platform Twente Top Cluster Pferd	1.000	50.000		1.000	0	0	nee	Klaar
560	Directie	Gemeente Meppel verbetering toeristische bewegwijzering	1.500	8.320		1.500	0	0	nee	Klaar
561	Directie	Onderzoek bezuinigingen Staatsbosbeheer	9.000	20.000		7.183	0	1.817	ja	Klaar
562	Directie	Continue VakantieOnderzoek (CVO/CVTO)	5.028	15.085		0	5.028	0	nee	
563	Directie	Vereniging Hollandscheveld verhalenpaal	2.500	7.500		0	2.500	0	nee	
564	Directie	Gemeente Westerveld inzet Toeristisch Regisseur	5.000	zie 2013		5.000	0	0	nee	Klaar
565	Directie	Verhalenpaal Geesbrug	2.500	7.500		0	2.500	0	nee	
566	Directie	Interreg IV onderzoek Wif	3.300	50.000		0	3.300	0	ja	

paraf

datum 30 MRT 2015

VOOR WAARMERKINGSDOELEN
BDO Audit & Assurance B.V.

567	Directie	Informatievoorziening Havelterberg	20.000	200.000		0	20.000	0	nee	
569	Directie	Gemeente De Wolden fietspad Ruinen 'Kloosterpad'	10.000	150.000		0	10.000	0	nee	
571	Directie	Ondernemend Ruinen aankleding maand van de parse pracht	2.500	15.000		2.500	0	0	nee	Klaar
572	Directie	Ontwikkelingsplan Zuidlaardermeer	1.000	1.000		0	1.000	0	nee	
573	Directie	Blobased fietspaden	5.000	10.000		0	5.000	0	ja	
575	Directie	Onderzoek poorten Zuidwest Drenthe	10.000	0		0	0	10.000	ja	Klaar
576	Directie	Aanleg vaarvoorzieningen De Punt	20.000	60.000		2.400	0	17.600	nee	Klaar
577	Directie	Project Geopark de Hondsrug	10.000	zie 2012		0	10.000	0	ja	
578	Directie	Pauperpad Veenhuizen	2.500	zie 2011		0	2.500	0	ja	
579	Directie	Ecorys rapport	19.025	19.025		9.513	9.513	0	ja	
580	Directie	Garantstelling Tourist Info Drenthe Drenthe gids	15.000	0		0	0	15.000	nee	Klaar
581	Directie	Onderzoek masterplanfiets	25.000	0		0	0	25.000	ja	Klaar
582	Directie	Faciliteren 'Waardevol Reestdal'	675	675		675	0	0	nee	Klaar
583	Directie	Upgrade/aanpassen website 'vakantiehuisReestdal.nl'	1.200	2.200		1.200	0	0	nee	Klaar
584	Directie	Dorpsbelangen Emmer- Compascuum schuilmijt	5.000	46.000		0	5.000	0	nee	
585	Directie	Passantenhaven Dieverbrug Inrichting expositieruimte	10.000	49.900		0	10.000	0	nee	

Pagina 3

datum 30 MRT 2015

VOOR VIAANMERKINGSDOELEN
BDO Audit & Assurance B.V.

586	Directie	Vooronderzoek Wandelknooppuntensysteem Drenthe	25.000	100.000		0	25.000	0	ja	
587	Directie	Verbeelding Echten Noordscheschut	11.217	16.450		11.217	0	0	ja	Klaar
588	Directie	Ontwikkeling wandelknooppuntensysteem Roden-Pelze	585	585		585	0	0	ja	Klaar
590	Directie	Familiepad Amelte bij toegangspoort Deurze	10.000	210.000		0	10.000	0	nee	
591	Directie	Gebiedscoöperatie Zuid West Drenthe 2014	2.500	53.500		1.250	1.250	0	nee	
592	Directie	Inrichting Zwiggeltersluis	6.600	26.151		5.953	647	0	nee	
593	Directie	CBK Drenthe, Haalbaarheidsonderzoek Cultuurroutes en e-bikes	1.000	8.900		0	1.000	0	nee	
594	Directie	Megalithcultuur toekomstbestendig maken	2.000	34.000		0	2.000	0	ja	
			457.175	2.087.249	0	138.232	212.033	106.910		

Afloop 2013

478	DB 15-04-2009	Interreg IV - Netwerkt toekomst	8.000	zie 2012		5.253	0	2.747	nee	Klaar
479	Directie	CVO/CVTO	7.333	22.000	1.500	2.183	0	3.651	nee	Klaar
482	Directie	Marketing Drenthe T&R Barometer	525	525		0	0	525	nee	Klaar
483	DB	Wandelpad Assen - Dr. Aa gebied	35.000	0		0	0	35.000	nee	Klaar

De Raad

datum 30 MRT 2015

VOOR WAARMERKINGSOELEN
BDO Audit & Assurance B.V.

485	Directie	Ontwikkeling WIFI Drenthe	25.000	25.000		11.830	0	13.170	ja	Klaar
487	Directie	Kenniscentrum Events (KCE)	5.000	0		0	0	5.000	nee	Klaar
491	Directie	Vaarvoorzielingen Drentsche Hoofdvaart	12.000	32.000		13.727	0	-1.727	ja	Klaar
493	Directie	Renovatie sanitairgebouw Hoogersmilde	20.000	40.000		13.242	0	6.758	nee	Klaar
494	AB: 05-12-2012	Accountmanager Vrijetijdseconomie	18.750	50.000		0	18.750	0	ja	
495	Directie	Toeristische regisseur Westerveld	5.000	35.000		0	0	5.000	nee	Klaar
496	Directie	Steunpunt Balloo / Drentsche Aa	20.000	245.000		0	20.000	0	nee	
497	Directie	Archeologieboek Westerveld	2.250	75.740	1.125	1.125	0	0	nee	Klaar
502	Directie	Activiteitenpad Hoogersmilde	5.000	39.500		2.500	2.500	0	nee	
508	Directie	Emsland Touristik potentiaalanalyse	2.000	50.000		0	2.000	0	nee	
510	Directie	DrenthePockets	5.000	22.880	2.500	2.500	0	0	nee	Klaar
517	Directie	Deelname programma 'Hoe leuk is Nederland' (ZW-Drenthe)	2.000	0		0	0	2.000	nee	Klaar
522	Directie	Gids vaarrondjes Drenthe	5.000	17.000		5.000	0	0	nee	Klaar
523	Directie	TT-week	20.000	0		0	0	20.000	nee	Klaar
524	Directie	Gastvrijheid Innovatie Campagne (GIC)	7.950	0		0	0	7.950	nee	Klaar
528	Directie	Cultuur/toeristische ontsluiting Holtesvaartje	1.900	3.800		1.799	0	101	ja	Klaar

paraat

datum 30 MRT 2015

VOOR VIAANMERKINGSDOELEN
BDO Audit & Assurance B.V.

530	Directie	Websitestuctuur Mysteries van het Reestdal	750	0	0	0	0	750	ja	Klaar
-----	----------	--	-----	---	---	---	---	-----	----	-------

Afloop 2012

445	Directie	Stadsrandzone Meppel beleefpunten + tekeningen	13.270	117.500	570	0	12.700	0	ja	
-----	----------	--	--------	---------	-----	---	--------	---	----	--

Afloop 2011

398	Directie	Top's Noordenveld	12.841	96.000		8.750		4.091	nee	Klaar
408	Directie	Groene Haltes	7.500	15.000		411	0	7.089	ja	Klaar
418	Directie	Bebording Geopark	25.000	100.000		25.000	0	0	ja	Klaar

Afloop 2010

346	Directie	Toeristische poort Havelterberg	25.000	250.000	20.800	0	0	4.200	nee	Klaar
	Totaal		749.244	3.324.194	26.495	231.552	267.983	223.215		

Bijlage 6

rek. 0904

Bestemmingsreserve fonds Recreatie en Toerisme

	<u>stand per 1</u> <u>januari</u>	<u>bijdragen</u> <u>gemeenten</u>	<u>uitgaven fonds</u>	<u>extra</u> <u>onttrekking/</u> <u>toevoeging</u>	<u>stand per 31</u> <u>december</u>	<u>Investeringen</u> <u>mogelijk</u> <u>gemaakt door</u> <u>het fonds</u>
verslagjaar 2008	394.000	383.950	-411.046	-6.538	360.366	7.584.667
verslagjaar 2009	360.366	370.126	-257.338	-2.000	471.154	2.212.967
verslagjaar 2010	471.154	353.189	-194.051	0	630.292	5.110.691
verslagjaar 2011	630.293	315.460	-503.628	0	442.125	5.095.426
verslagjaar 2012	442.125	268.753	-328.674	0	382.204	1.519.336
verslagjaar 2013	382.204	243.138	-288.320	0	337.022	5.506.342
verslagjaar 2014	337.022	237.573	-231.552	0	343.046	2.087.249
Totaal						<u>29.116.678</u>

- 69 -

paraaf

datum 30 MRT 2015

VOOR WAARMERKINGSDOELEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Begroting 2016

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief 2016.....	1
Verplichte paragrafen.....	6
Programmabegroting.....	8
Toelichting programmabegroting.....	9
Bijlage I: bijdragen gemeenten 2016	14
Bijlage II: fonds Recreatie en Toerisme	15
Bijlage II-I: wijziging in verband met bezuiniging.....	16
Bijlage III: investeringsstaat.....	17
Bijlage IV: meerjarenraming 2015-2019	18
Bijlage V: begrotingsgegevens ten behoeve van het BBV	19

Begroting 2016

1. Algemeen

Voor u ligt de begroting voor het dienstjaar 2016.

Het Recreatieschap Drenthe voert zowel financieel als inhoudelijk een beleid gericht op effectiviteit en efficiency. Dankzij dit beleid is het bestuur er in geslaagd de exploitatiekosten voor 2016 gelijk te houden aan de raming voor 2015.

De basis voor de raming van prijsgevoelige budgetten bestaat uit het actuele prijspeil van eind 2014.

2. Bezuiniging

Algemeen is het Recreatieschap Drenthe er steeds in geslaagd om – met de voor deze kleine organisatie forse bezuinigingen van de afgelopen jaren – op een goede, verantwoorde maar ook initiatiefrijke wijze te blijven functioneren.

Het is van belang erop te wijzen, dat de beïnvloedbare kosten bij een kleine organisatie als het Recreatieschap Drenthe zeer beperkt zijn. Veel kosten zijn structurele kosten, zoals de kosten voor huisvesting, salaris, verzekering en accountant en zijn in principe niet of slechts zeer moeilijk te wijzigen.

Dit betekent, dat de verwerking van normale kostenstijgingen binnen de begroting dient plaats te vinden om op de nullijn te kunnen blijven.

De loonkosten maken een zeer groot deel uit van de exploitatiebegroting van het Recreatieschap Drenthe. Periodieke stijgingen en verplichtingen vanuit de CAO zijn dus ook dit jaar binnen de begroting 2016 verwerkt zonder kostenverhogende effecten.

Om dit alles te kunnen realiseren is binnen de exploitatiebegroting alleen al een bezuiniging van zo'n 7% gerealiseerd. Dit, ten laste van de nog beïnvloedbare kosten, zoals bureaunkosten en onderhoud.

Het niveau van deze beïnvloedbare kosten en met name de post onderhoud daalt daarbij wel naar een – in onze optiek – risicovol minimum. Immers meer en meer bewegwijzering en bebording wordt ten laste van deze post onderhouden. Te denken valt hierbij aan de bewegwijzering van het fietsknooppuntensysteem, de ATB routes, bebording hunebedden, bebording Geopark, toiletgebouwen recreatievaart, enzovoort.

Een verdere verlaging van de post onderhoud zal de staat van deze voor toerisme in Drenthe zo belangrijke voorzieningen tot een onaanvaardbaar niveau kunnen aantasten.

Door het Algemeen Bestuur is in 2013 besloten om voor 2014 en de volgende jaren te komen tot een bezuiniging van 10% en een extra bezuiniging (€ 2.500,- per gemeente) op het fonds voor Recreatie en Toerisme. Dit is een structurele bezuiniging.

Hierdoor zijn de kosten van het Recreatieschap Drenthe met zo'n 13% verminderd!

Het Recreatieschap Drenthe heeft met haar zeer beperkte personeelsformatie van slechts 7,47 fte een uiterst effectieve inzet weten te bereiken met zeker voor de gemeenten positieve effecten. Zowel projectmatig als ook financieel.

Fonds

Jaarlijks wordt door de Drentse gemeenten een bedrag voor dit fonds beschikbaar gesteld. Dit bedrag is gebaseerd op een – in de gemeenschappelijke regeling verankerde – component in samenhang met de dagrecreatie (een vaste bijdrage per gemeente) en een variabele component gebaseerd op de toeristische overnachtingen in een gemeente.

Met andere woorden: een deel van de toeristenbelasting wordt feitelijk via het Recreatieschap Drenthe ingezet.

De omvang van het fonds was in 2014: € 237.573,-

Zoals uit de jaarrekening 2014 blijkt is via het fonds een zeer effectief beleid mogelijk, waardoor een groot aantal investeringen mogelijk zijn.

In 2014 voor een totaalbedrag van € 2.087.249,-

Inzet

In de jaren 2009 – 2014 heeft het fonds meegeholpen aan een investering in het Drents recreatief/toeristisch product van circa € 25 miljoen.

Dankzij het fonds zijn onder andere de aanleg en onderhoud van fietspaden, het project Internationaal Geopark de Hondsrug, voorzieningen voor de vaarrecreatie, toeristische ontwikkelingen in het landelijk gebied, ontwikkelingen dagrecreatie, poorten nationale parken, realisatie ATB routes, realisatie fietsknooppuntensysteem en de instandhouding van de recreatieve voorzieningen van Staatsbosbeheer op een actieve en snelle wijze ondersteund. Met behulp van de inzet van subsidiemiddelen is op alerte wijze ingespeeld op wensen vanuit de overheid en het bedrijfsleven.

Het is mogelijk gebleken projecten in gang te zetten die anders niet, in beperktere omvang of met een veel langere aanlooptijd zouden zijn gerealiseerd. Uit reacties van zowel gemeenten, bedrijfsleven als ook uit eigen constatering is duidelijk dat het fonds volop aan zijn doelstelling beantwoordt: het op effectieve en efficiënte wijze zorgen voor vernieuwing en stimulering van Recreatie en Toerisme in Drenthe en Ooststellingwerf.

3. Nieuwe ontwikkelingen 2016 – 2018

a. Personeel

In 2016 staat de organisatie van het Recreatieschap Drenthe voor een belangrijke wijziging. Deze wijziging betreft het terugtreden van de heer H. Hartog als directeur en de benoeming van een opvolger. Gelet op de lange periode waarin de heer Hartog actief is geweest bij het Recreatieschap Drenthe kan worden gesteld, dat hiermee naar verwachting een nieuwe fase wordt ingezet. Verwacht kan en mag worden, dat door de per 1 januari 2016 te benoemen nieuwe directeur het beleid van het Recreatieschap Drenthe wordt voortgezet als ook nieuwe impulsen zal krijgen. De heer Hartog zal als projectcoördinator/adviseur nog gedurende vooralsnog 1 jaar aan het Recreatieschap Drenthe verbonden blijven.

b. De economie

Met een landelijk totaal van circa € 65 miljard aan recreatief/toeristische bestedingen is de recreatief/toeristische sector een van de belangrijkste van de Nederlandse economie. Na woning, medische zorg en voeding komt deze sector op de vierde plaats qua bestedingen.

Toerisme is ook in toenemende mate van economische betekenis voor Drenthe en voor de lokale economie. Uit het Ecorysrapport 2014: 'Toerisme in Drenthe trekt aan...' blijkt dat in Drenthe/Ooststellingwerf € 985 miljoen wordt omgezet. Dit betekent een werkgelegenheid van zo'n 18.000 arbeidsplaatsen. Toerisme kent als een van de weinige sectoren een groei in werkgelegenheid!

Ook voor de leefbaarheid van het platteland is Recreatie en Toerisme van belang. Veel voorzieningen als dorpswinkels en cafés zouden zonder toeristische inkomsten zijn verdwenen.

Het is van belang dat de kwaliteit van het toeristisch product Drenthe op peil blijft en verbeterd wordt. Samenhang en herkenbaarheid ten aanzien van het recreatief/toeristisch product is essentieel.

Het regionale en gemeentelijke recreatief/toeristisch product is zeer gedifferentieerd, zowel aan de aanbodzijde als aan de vraagzijde. Naast de overheid zijn er meerdere aanbieders met veelal uiteenlopende doelstellingen, commercieel en niet-commercieel, die elk weer verschillende doelgroepen bedienen. Het gaat er uiteindelijk om dat de kwaliteit van het aanbod door de gemeenten zo goed mogelijk wordt afgestemd op de wensen en behoeften van de bijbehorende doelgroepen. Een actief marketing- en promotiebeleid is hierbij eveneens een belangrijke randvoorwaarde.

Om de concurrentie met andere regio's het hoofd te kunnen bieden is een constante kwaliteitsverbetering en upgrading van het aanbod nodig. De kwaliteit van dat aanbod moet zo goed mogelijk worden afgestemd op de wensen en behoeften van de verschillende doelgroepen. Dit vraagt om voortdurende investeringsimpulsen om bij te kunnen blijven en niet achterop te raken.

Drenthe en Ooststellingwerf beschikken over voldoende potentie om meer dan gemiddeld te profiteren van een aantal trends op recreatief/toeristisch gebied. Dit geldt met name voor de waardering van rust en ruimte bij de verregaande verstedelijking in de Randstad en de daaruit voortvloeiende vraag naar zowel actieve beleving van natuur en landschap als ook de toenemende belangstelling voor cultuurhistorie.

De specifieke Drentse/Ooststellingwerfse situatie, waarbij sprake is van vooral kleinere recreatief/toeristische bedrijven, maken het voor het bedrijfsleven echter moeilijk snel en in voldoende mate te kunnen investeren. Zowel kwaliteit van hardware (gebouwen/voorzieningen) als software (promotie/marketing/ opleidingen) vragen hierom.

Op provinciaal niveau blijft een actieve rol van zowel overheden als bedrijfsleven dringend gewenst. De gemeenten in Drenthe en Ooststellingwerf werken op een goede wijze samen binnen het Recreatieschap Drenthe.

De eenheid van het product als ook de samenhang in beleid en voorzieningen is essentieel.

De toeristische markt is niet alleen omvangrijk (vrijtijdsbestedingen vormen direct na elementaire levensbehoeften als voeding, huisvesting en medische verzorging de belangrijkste post in de particuliere consumptie) maar ook sterk in beweging. De markt is minder voorspelbaar en meer gesegmenteerd geworden. Internet gaat een steeds grotere rol vervullen en het gedrag van de consument is grilliger. Daarnaast is er sprake van een overaanbod in de overnachtingsaccommodaties.

Voor de lokale overheid is het belangrijk inzicht te hebben in de dynamiek van de recreatief/toeristische markt. (Zij is namelijk zowel aanbieder van specifieke voorzieningen als ook (in het bijzonder) voorwaardenscheppend). Bovendien is de recreatief/toeristische bedrijfstak van groot belang voor de regionale inkomensvorming, de werkgelegenheid en de leefbaarheid in het landelijk gebied.

Dit betekent dat met name de gemeentelijke overheid binnen de recreatief/toeristische markt een actief beleid moet voeren. Om een regio aantrekkelijk en leefbaar te houden is het van essentieel belang dat duidelijk een stimulans uitgaat vanuit de gemeenten (randvoorwaarden en eisen geformuleerd worden).

Het Recreatieschap Drenthe heeft hierbij tot nu toe een belangrijke spilfunctie gehad en speelt al een groot aantal jaren een aanjagende en uitvoerende rol bij de nieuwe ontwikkelingen in de vrijetijdseconomie van Drenthe.

c. Het recreatief/toeristisch product

Juist Recreatie en Toerisme zijn bij uitstek beleidsterreinen waarbinnen gemeenten in het belang van de gemeentelijke ontwikkeling actief beleid kunnen ontwikkelen.

Een (niet onbelangrijk) bijkomend aspect is dat het merendeel van de kosten voor instandhouding van de openbare recreatieve infrastructuur en de realisatie van nieuwe voorzieningen voor rekening van de gemeenten komt.

Planologisch zijn de gemeenten verantwoordelijk. De promotie van Drenthe behoort niet tot de directe taak van het Recreatieschap Drenthe. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met Marketing Drenthe en Tourist Info Drenthe. De laatste jaren wordt steeds meer de nadruk gelegd op de kwaliteit en samenhang van de Drentse vrijetijdsvoorzieningen. Elke toerist brengt weer geld en werk met zich mee. Voor de toerist en recreant bestaan er geen gemeentegrenzen. Het Recreatieschap Drenthe zet zich hier ten volle voor in. Wil er daarnaast sprake zijn van een eenduidig en kwalitatief goed ontwikkelde vrijetijdssector dan dient er sprake te zijn van duidelijke samenhang en afstemming tussen de diverse gemeenten.

Dit geldt niet alleen voor routegebonden recreatie maar tevens voor alle zaken die van belang zijn voor Recreatie en Toerisme in Drenthe. Intergemeentelijke samenwerking ten aanzien van Recreatie en Toerisme is dan ook een keiharde noodzaak. Op deze manier kunnen alle Drentse gemeenten en ondernemers optimaal profiteren van de recreatieve en toeristische bestedingen. De samenwerking binnen het Recreatieschap Drenthe geeft hieraan een goede basis.

d. Algemene trends

Per saldo zijn de belangrijkste trends voor de toekomst als volgt weer te geven:

- marktfragmentatie, dat wil zeggen een voortdurende toename van het aantal marktsegmenten en het uiteenlopen van de wensen en verwachtingen van de diverse doelgroepen;
- een toenemende vraag naar kwaliteitsproducten, goede service en dienstverlening;
- een toenemende vraag naar producten en diensten, toegesneden op een ouder publiek;
- toenemend belang van internet binnen de sector op alle gebieden;
- vanwege de toenemende concurrentie tussen recreatief/toeristische regio's wordt een goed en informatief promotiebeleid, een overzichtelijke weergave van de diverse mogelijkheden, samenwerking en een correcte beeldvorming in de promotie onontkoombaar;
- het ontstaan van een grotere mobiliteit en de individualisering van de vakanties;
- een trend naar het ondernemen van meer kortere vakanties per jaar;
- een toenemende belangstelling voor het cultuurhistorisch erfgoed;
- meer aandacht voor actieve/sportieve, gezondheid ondersteunende, educatieve, milieubewuste en natuurlijke vormen van vrijetijdsbesteding;
- de toenemende aandacht voor de combinatie toerisme en zorg;

e. Beleid 2016-2019

In het kader van de begroting 2016 is het goed stil te staan bij de ontwikkelingen in de volgende jaren. Ook in de recreatief/toeristische sector is de problematische economische ontwikkeling van ons land voelbaar.

Naar nu blijkt is echter juist de recreatief/toeristische sector in toenemende mate van belang voor de lokale economie.

Om de concurrentiepositie van onze regio te waarborgen is het van groot belang om de ontwikkeling van een samenhangend beleid op het gebied van Recreatie en Toerisme en een toename van de investering in de kwaliteit van het recreatief/toeristisch product en de promotie en marketing hiervan te waarborgen. Dit zowel in relatie tot de gemeenten, als ook in relatie tot de provincie Drenthe.

Een goede afstemming van het beleid is essentieel om de positie van Drenthe en Ooststellingwerf maar ook Noord-Nederland, in de recreatief/toeristische markt vast te houden.

Gelet op de veranderingen in de landbouw is de sector Recreatie en Toerisme in toenemende mate van belang voor de leefbaarheid van het platteland. Naar de toekomst toe valt het te verwachten dat mede in het licht van de crisis, Recreatie en Toerisme een nog belangrijkere bijdrage zal gaan leveren aan de Drentse economie en de werkgelegenheid. Echter ook in de toeristische sector heeft de economische crisis zondermeer gevolgen. Door de inzet van het Recreatie Expert Team is gebleken, dat door het actief meedenken met bedrijven er sprake kan zijn van een vernieuwde dynamiek binnen het bedrijfsleven. In 2016 en verder zal dan ook moeten worden gezien of de nu gekozen aanpak via het Recreatie Expertteam een vervolg verdient.

Extra investeringen in kwaliteit en verbreding van het toeristisch/recreatieve product vanuit de overheid is dan ook van groot belang. De uitkomsten van het Ecorys onderzoek 2014 naar de stand van Recreatie en Toerisme in Drenthe en Ooststellingwerf: 'Toerisme in Drenthe trekt aan' geven alle reden het belang van de sector en derhalve de activiteiten van het Recreatieschap Drenthe voor de economie op waarde te schatten.

Voor het verder ontwikkelen van een effectief gemeentelijk beleid is het Recreatieschap Drenthe, ook landelijk gezien, een belangrijk en uniek instrument.

4. Slot

Recreatie en Toerisme spelen zich in hoofdzaak op gemeentelijk niveau af. Hierbij valt te denken aan (het ontwikkelen van voorzieningen, zoals fietspaden, dagrecreatieterreinen, parkeervoorzieningen, stimuleren van evenementen en natuurbeheer). Juist Recreatie en Toerisme zijn beleidsterreinen waarbinnen gemeenten kunnen optreden.

Wil er sprake zijn van een goed ontwikkeld toeristisch product in Drenthe, dan dient er sprake te zijn van een duidelijke samenhang en afstemming tussen de diverse gemeenten. Een toerist kent immers geen grenzen en ziet niet waar gemeente/provinciegrenzen ophouden. Bovengemeentelijke beleidsontwikkeling is dan ook hier zeker een voorwaarde voor succes.

Uitvoering van toeristisch beleid zonder dat gemeenten zelf actief in de ontwikkeling van dit beleid participeren is niet mogelijk. Gemeenten zullen ook invloed moeten blijven uitoefenen op de besluitvorming en de activiteiten gelet op het belang van de sector.

Het is zaak op een actieve wijze in te blijven spelen op het toenemend economisch en maatschappelijk belang van Recreatie en Toerisme. Het Recreatieschap Drenthe is hiervoor een effectief en efficiënt instrument.

5. Voorstel

Wij stellen u voor de begroting 2016 vast te stellen.

Het Dagelijks Bestuur

Verplichte paragrafen

- 1. Weerstandsvermogen**
- 2. Financiering**
- 3. Verbonden partijen**
- 4. Grondbeleid**

1. Weerstandsvermogen

Algemeen

Onder dit begrip verstaat het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) het verband tussen weerstandscapaciteit en de risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor onze financiële positie.

De huidige omvang van de algemene reserve (per 31-12-2014 € 93.463) is gezien de omvang van de activiteiten en huidige inzichten beperkt voldoende.

Balansrisico's

Dit betreft o.a. openstaande vorderingen, afschrijvingsmethodiek op activa etc. Gezien het bedrag en van welke organisatie c.q. bedrijf wij een vordering hebben openstaan, zullen deze vorderingen niet lang "openstaan" (het zijn vorderingen met een legitieme basis). Betreffende de gehanteerde afschrijvingsmethodiek is grotendeels aansluiting gezocht bij de gemeentelijke uitgangspunten.

Gerechtelijke procedures

Op dit moment worden geen juridische procedures door of tegen de gemeenschappelijke regeling gevoerd.

Garanties

Op dit moment garanderen wij geen geldleningen die aan derden zijn verstrekt.

Onderhoud sanitaire voorzieningen ten behoeve van de recreatievaart

In het kader van de bestrijding van de legionellabacterie vindt in het seizoen periodieke controle plaats. De fysieke toestand van de gebouwen is goed.

Coördinatie/projectverantwoording en uitvoering recreatief/toeristische projecten

Ook in 2016 en volgende jaren zullen projecten in uitvoering worden genomen. Deze projecten worden administratief en financieel verantwoord via een projectenadministratie. Door regelmatig overleg tussen de projectverantwoordelijke en de projectuitvoerende (juiste toepassing van de subsidievoorwaarden en de actualiteit van de projectadministratie), worden de financiële risico's tot een minimum beperkt.

Organisatierisico's

De omvang en opbouw van de organisatie (gering aantal medewerkers) evenals de hoge werkdruk, kunnen financiële risico's tot gevolg hebben. Deze ontwikkelingen worden door het bestuur en management nauwlettend gevolgd.

De financiële zaken worden kritisch gevolgd. Indien mogelijk wordt er bezuinigd zodat de nullijn kan worden vastgehouden.

Gezien het bovenstaande kunnen wij concluderen dat wij als gemeenschappelijke regeling geen risico's lopen die van grote materiële betekenis zijn.

2. Financiering

Algemeen

Het belangrijkste thema van de wet financiering decentrale overheden (wet Fido) is het inzicht geven in de treasuryfunctie bij decentrale overheden. De doelstellingen, richtlijnen en limieten van het voorgestane beleid zijn vastgelegd in het treasurystatuut. De treasuryparagraaf is één van de onderdelen waarmee de wetgever beoogd de transparantie en bestuurlijke beheersbaarheid van deze functie te bevorderen.

De wet Fido schrijft voor dat samen met de jaarstukken ook de overzichten met betrekking tot de renterisiconorm en de kasgeldlimiet bij Gedeputeerde Staten moeten worden ingediend. Vanaf 2004 is geen sprake meer van een vaste schuld (langlopende lening), een overzicht betreffende de renterisiconorm is dan ook niet van toepassing.

De kasgeldlimiet (de ruimte voor korte financiering) wordt volgens de wet Fido bij aanvang van het kalenderjaar 2015 gesteld op 8,2%. Wij streven door een actief treasurymanagement (bevoorschotting subsidies etc.) onder de kasgeldlimiet te blijven.

3. Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is een privaot- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin het Recreatieschap Drenthe een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Het Recreatieschap Drenthe heeft 1 'verbonden partij'.

De 'verbonden partij' is de stichting Recreatievoorzieningen Drenthe. In 2008 is binnen de stichting gestart met de coördinerende taken voor de Tourist Info Drenthe in Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf.

4. Grondbeleid

Vanaf eind 1993 heeft het Recreatieschap Drenthe gronden in bezit. Deze gronden betreffen het Regionaal Geluidsportcentrum aan de Pottendijk te Emmer-Compascuum. Het centrum omvat:

- a. een regionaal motorcrosscentrum – groot ca. 10 ha;
- b. een provinciaal schietsportcentrum – groot ca. 15 ha.

Het motorcrossgedeelte wordt beheerd en geëxploiteerd door de motorvereniging Motodrôme Emmen. Het schietsportcentrum wordt beheerd en geëxploiteerd door de stichting Schiet- en Jachtsportcentrum Emmen. De gronden zijn voor 50 jaar in erfpacht aan genoemde organisaties uitgegeven. Jaarlijks ontvangen wij hiervoor erfpachtcanons (zie programmabegroting c.q. programmarekening). Deze canons worden jaarlijks geïndexeerd.

Programmabegroting

Categorie omschrijving		Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Baten	Personeel	78.557	20.000	20.000
	Huisvesting	11.650	11.650	11.810
	Overige opbrengsten	55.656	11.500	14.700
	Projecten	629.564	p.m.	p.m.
	<i>subtotaal</i>	775.427	43.150	46.510
	Bijdrage gemeenten in exploitatie	597.256	597.241	597.149
	Fonds Recreatie en Toerisme	237.576	233.309	232.728
	<i>subtotaal</i>	834.832	830.550	829.877
	Totaal baten	1.610.259	873.700	876.387
Lasten	Personeel	522.442	484.566	516.814
	Huisvesting	56.466	57.045	60.186
	Onderhoud	54.938	38.500	42.000
	Overige uitgaven	15.343	11.500	9.000
	Bestuur	188	0	0
	Bureau	48.724	41.300	44.200
	Afschrijvingen	14.371	12.133	5.312
	Projecten	629.564	p.m.	p.m.
	<i>subtotaal</i>	1.342.036	645.043	677.511
	Fonds Recreatie en Toerisme	231.552	233.309	232.728
	Totaal lasten	1.573.588	878.352	910.239
	Saldo financieringsfunctie	729	1.000	1.000
	Resultaat voor bestemming	37.400	-3.652	-32.852
	Onttrekkingen aan reserves:			
	Bestemmingsres. personele inzet	51.427	15.852	35.852
	Bestemmingsres. vervoermiddelen	800	800	0
	Bestemmingsres. onderhoud	10.000	20.000	20.000
	Toevoegingen aan reserves:			
	Bestemmingsres. fonds R. & T.	6.023	0	0
	Bestemmingsres. personele inzet	33.000	23.000	23.000
	Bestemmingsres. onderhoud	0	10.000	0
	Bestemmingsres. infrastructuur	35.610	0	0
	Resultaat na bestemming	24.994	0	0

Toelichting programmabegroting

Omschrijving	Raming excl. BTW	Raming excl. BTW
Baten		
Personeel		Totaal 20.000
Dienstverlening St. Drentse Fiets 4Daagse	6.000	
Dienstverlening St. Recreatievoorzieningen Drenthe	6.000	
Dienstverlening St. Geopark	4.000	
Dienstverlening St. Internetplatform	4.000	
Dit betreft het voeren van de financiële administraties van de bovengenoemde stichtingen.		
Huisvesting		Totaal 11.810
Erfpachtcanon regionaal geluidssportcentrum Pottendijk		
Jaarlijkse ontvangst van een erfpachtcanon van:		
Vereniging Motodrôme Emmen	2.195	
Stichting Schietsportcentrum Emmen	4.615	
Bijdrage loods uit onderhoud	5.000	
Vanuit de onderhoudskosten wordt een bijdrage gedaan voor de huur van de loods. De loods wordt gebruikt ten behoeve van de opslag voor onderhoud.		
Overige opbrengsten		Totaal 14.700
Recreatiecongres	5.900	
Recreatiesociëteit	8.800	
Bijdrage gemeenten in exploitatie		Totaal 597.149
Zie bijlage I.		
Fonds Recreatie en Toerisme		Totaal 232.728
Bijdragen gemeenten projecten Recreatie en Toerisme		
Zie bijlage II en II-I.		

Vervolg toelichting programmabegroting

Omschrijving	Raming excl. BTW	Raming excl. BTW
Lasten		
Personeel		Totaal 516.814
<i>Salarissen en sociale lasten</i>	510.264	
Het vaste personeel bestaat uit 13 medewerkers (7,65 fte's).		
De geraamde bruto salariskosten zijn gebaseerd op de salarisschalen geldend per 1 februari 2015. Daarbij is rekening gehouden met een stijgingspercentage van 1% (inschatting loonontwikkeling).		
Daarnaast is rekening gehouden met de toekenning van standaardperiodieken per 1 januari 2016.		
Per 1 januari 2016 zal er een nieuwe directeur worden aangesteld. De huidige directeur blijft voor 2 dagen per week betrokken bij het Recreatieschap Drenthe als projectcoördinator/adviseur (dit is een tijdelijke uitbreiding van de formatie).		
- Ten gunste van deze post vindt een onttrekking plaats vanuit de reserve flexibele personeelsinzet ad.35.852.		
<i>Overige personeelskosten</i>		
Geraamd wordt:		
Kosten P&O; administratie door gemeente Assen t.b.v. 13 medewerkers	2.600	
ARBO-bijdrage voor 13 medewerkers	1.950	
Overige personeelskosten	2.000	
Huisvesting		Totaal 60.186
Huurkosten	35.666	
Energiekosten	10.000	
Onderhoud pand	750	
Schoonmaakkosten	4.100	
Huurkosten loods	6.170	
Overige huisvestingskosten	3.500	
Het Recreatieschap Drenthe is gevestigd in het voormalige gemeentehuis van Diever, Brink 4b.		

Vervolg toelichting programmabegroting

Omschrijving	Raming excl. BTW	Raming excl. BTW
Het pand (benedenverdieping) wordt gehuurd van Vobeco beheer. Een deel wordt onderverhuurd aan de stichting Drentse Fiets 4Daagse en de stichting Recreatievoorzieningen Drenthe. De huisvestingskosten worden naar rato toegerekend. De loods (te Wijster) wordt gebruikt ten behoeve van de opslag voor onderhoudsmateriaal.		
Onderhoud		Totaal 42.000
Betreft diverse zaken (w.o. wandel- en fietsroutes, fietsknooppuntennetwerk, geoparkbebording, ATB-routes, ruiterroutesstructuur, kosten wandelvrijwilligers towo's en toiletvoorzieningen). Het Recreatieschap Drenthe heeft via vele projecten een groot aantal voorzieningen gerealiseerd. Het onderhoud van een aantal daarvan komt voor rekening van het Recreatieschap Drenthe.		
Overige uitgaven		Totaal 9.000
Recreatiecongres	6.500	
Recreatiesociëteit	2.500	
Jaarlijks wordt het recreatiecongres in eigen beheer georganiseerd. De Recreatiesociëteit Drenthe is een netwerk van meer dan 100 ondernemers en medewerkers van overheidsorganisaties in de recreatiesector. Vier keer per jaar komt deze sociëteit bijeen om de samenwerking te stimuleren.		
Bestuur		Totaal 0

Vervolg toelichting programmabegroting

Omschrijving	Raming excl. BTW	Raming excl. BTW
Bureau		Totaal 44.200
Portikosten	900	
Telefoon en fax	2.000	
Reis-, verblijf- en autokosten	7.500	
Kantoorbenodigdheden	2.000	
Kopieerkosten	1.600	
Leasekosten	1.200	
Kantinekosten	950	
Automatiseringskosten	5.500	
Documentatie en voorlichting	1.500	
Abonnementen/lidmaatschappen	750	
Bankkosten	400	
Verzekeringen (1)	9.300	
Accountantskosten	9.600	
Overige kosten	1.000	
(1) dit betreft de volgende verzekeringen:		
fraude en beroving		
aansprakelijkheidsverzekeringen		
2 dienstautoverzekeringen		
brandverzekeringen		
persoonlijke ongevallen- en ziekteverzekering		
Kapitaal (zie bijlage III)		Totaal 5.312
Afschrijvingen		
Fonds Recreatie en Toerisme		Totaal 232.728
Diverse projecten in het kader van recreatie en toerisme.		
Saldo financieringsfunctie		Totaal 1.000
Rente rekening-courant BNG		
Deze rente-opbrengst over het banksaldo is een schatting.		

Vervolg toelichting programmabegroting

Omschrijving	Raming excl. BTW	Raming excl. BTW
Onttrekkingen aan reserves		
Bestemmingsreserve personele inzet		Totaal <u>35.852</u>
Jaarlijks wordt een bedrag van € 15.852 onttrokken aan deze bestemmingsreserve. Er vindt een extra onttrekking plaats ten behoeve van de tijdelijke functie projectcoördinator/adviseur.		
Bestemmingsreserve vervoermiddelen		Totaal <u>0</u>
Bestemmingsreserve onderhoud		Totaal <u>20.000</u>
In verband met extra werkzaamheden in relatie tot bewegwijzering zullen er extra materiaalkosten zijn.		
Toevoegingen aan reserves		
Bestemmingsreserve fonds Recreatie & Toerisme		Totaal <u>0</u>
Bestemmingsreserve personele inzet		Totaal <u>23.000</u>
Jaarlijks wordt een deel van de bijdragen van de gemeenten toegevoegd aan de bestemmingsreserve personele inzet. Hierdoor kan flexibel worden ingespeeld op opkomende projecten/ontwikkelingen.		
Bestemmingsreserve onderhoud		Totaal <u>0</u>
Bestemmingsreserve infrastructuur		Totaal <u>0</u>

Bijlage I

Bijdragen gemeenten 2016 in de exploitatiekosten volgens bestaande bijdrageregeling.

		Rekening	Begroting	Begroting
		2014	2015	2016
Gemeente:	in %			
Aa en Hunze	7,75%	43.058	43.057	43.049
Assen	7,50%	41.669	41.668	41.661
Borger-Odoorn	8,00%	44.447	44.446	44.439
Coevorden	9,25%	51.392	51.391	51.383
De Wolden	6,75%	37.502	37.501	37.495
Emmen	18,00%	100.006	100.003	99.988
Hoogeveen	8,00%	44.447	44.446	44.439
Meppel	4,00%	22.223	22.223	22.220
Midden-Drenthe	10,00%	55.559	55.557	55.549
Noordenveld	7,25%	40.280	40.279	40.273
Ooststellingwerf	7,50%	41.669	41.668	41.662
Tynaarlo	6,25%	34.724	34.723	34.718
Westerveld	7,25%	40.280	40.279	40.273
Totaal	107,50%	597.256	597.241	597.149

Bijlage II

Fonds Recreatie en Toerisme van het Recreatieschap Drenthe per 1 januari 2016

<u>Gemeente</u>	<u>Overnachtingen</u>	<u>Dagrecreatie</u>	<u>Verblijfsrecre.</u>	<u>Vast bedrag</u>	<u>Subtotaal</u>
Aa en Hunze	986.000	9.303	18.330	10.000	37.633
Assen	322.424	9.303	3.586	10.000	22.889
Borger-Odoorn	1.027.853	9.303	19.864	10.000	39.167
Coevorden	1.228.886	9.303	27.905	10.000	47.208
De Wolden	291.145	9.303	3.117	10.000	22.420
Emmen	340.493	9.303	3.857	10.000	23.160
Hoogeveen	92.165	9.303	922	10.000	20.225
Meppel	0	9.303	0	10.000	19.303
Midden-Drenthe	794.690	9.303	12.591	10.000	31.894
Noordenveld	221.901	9.303	2.219	10.000	21.522
Ooststellingwerf	243.000	9.303	2.430	10.000	21.733
Tynaarlo	314.542	9.303	3.468	10.000	22.771
Westerveld	769.000	9.303	11.820	10.000	31.123
Totaal	6.632.099	120.939	110.109	130.000	361.048

Vaste bijdrage dagrecreatie 120.939

Staffel aantal overnachtingen (verblijfsrecreatie)

1e 250.000	0,010
2e 250.000	0,015
3e 250.000	0,020
4e 250.000	0,030
5e 250.000	0,040
6e 250.000	0,050
7e 250.000	0,060

Vast bedrag besloten in AB vergadering d.d. 12 maart 2008

130.000

Bijlage II-I

Wijziging in verband met bezuiniging van 10%.

Gemeente	Voor bezuiniging			Bezuiniging 10% van totaal	Extra bezuiniging vaste bijdr. Fonds R&T	Na bezuiniging		
	Exploitatie- kosten	Bijdrage Fonds R&T	Totaal			Bijdrage 2016	Exploitatie- kosten	Bijdrage Fonds R&T
Aa en Hunze	43.049	37.633	80.682	8.068	2.500	70.114	43.049	27.065
Assen	41.661	22.889	64.550	6.455	2.500	55.595	41.661	13.934
Borger-Odoorn	44.439	39.167	83.606	8.361	2.500	72.745	44.439	28.306
Coevorden	51.383	47.208	98.591	9.859	2.500	86.232	51.383	34.849
De Wolden	37.495	22.420	59.914	5.991	2.500	51.423	37.495	13.928
Emmen	99.988	23.160	123.148	12.315	2.500	108.333	99.988	8.345
Hoogeveen	44.439	20.225	64.664	6.466	2.500	55.698	44.439	11.259
Meppel	22.220	19.303	41.523	4.152	2.500	34.871	22.220	12.651
Midden-Drenthe	55.549	31.894	87.443	8.744	2.500	76.199	55.549	20.650
Noordenveld	40.273	21.522	61.795	6.180	2.500	53.115	40.273	12.842
Ooststellingwerf	41.662	21.733	63.395	6.340	2.500	54.555	41.662	12.893
Tynaarlo	34.718	22.771	57.489	5.749	2.500	49.240	34.718	14.523
Westerveld	40.273	31.123	71.396	7.140	2.500	61.756	40.273	21.483
Totaal	597.149	361.048	958.196	95.820	32.500	829.876	597.149	232.728

Bijlage III

Investeringsstaat

Omschrijving	Datum	Aanschaf				Afschrijving						
		bedrag	vermeer- deringen	vermin- deringen	totaal	% per 1 januari	totaal jaar 2016	boek- jaar 2016	boek- waarde 1 januari	boek- waarde 31 dec.	rest- waarde 1 januari	rest- waarde 31 dec.
Vervoermiddelen												
Volkswagen 3-VLX-11	1-03-11	19.708			19.708	20,00	16.149	559	3.559	3.000	3.000	3.000
Volkswagen 5-VZK-31	16-10-12	20.250			20.250	20,00	11.213	3.450	9.037	5.587	3.000	3.000
Kantoorinventaris												
Kantoormeubilair	6-02-09	1.245			1.245	10,00	854	125	391	266	0	0
Telefooncentrale	1-10-10	11.776			11.776	10,00	6.184	1.178	5.592	4.414	0	0
Totaal		52.979			52.979		34.400	5.312	18.579	13.267	6.000	6.000

Bijlage IV

Meerjarenraming 2015-2019

	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Baten						
Personeel	78.557	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Huisvesting	11.650	11.650	11.810	12.046	12.287	12.533
Overige opbrengsten	55.656	11.500	14.700	14.700	14.700	14.700
Projecten	629.564	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
<i>Subtotaal</i>	<i>775.426</i>	<i>43.150</i>	<i>46.510</i>	<i>46.746</i>	<i>46.987</i>	<i>47.233</i>
Bijdrage gemeenten in exploitatie	597.256	597.241	597.149	599.652	600.203	600.763
Fonds Recreatie en Toerisme	237.576	233.309	232.728	232.728	232.728	232.728
<i>Subtotaal</i>	<i>834.832</i>	<i>830.550</i>	<i>829.877</i>	<i>832.380</i>	<i>832.932</i>	<i>833.491</i>
Totaal baten	1.610.259	873.700	876.387	879.126	879.919	880.724
Personeel	522.442	484.566	516.814	524.566	532.434	540.421
Huisvesting	56.466	57.045	60.186	61.390	62.618	63.869
Onderhoud	54.938	38.500	42.000	35.782	27.478	19.046
	15.343	11.500	9.000	9.000	9.000	9.000
Bestuur	188	0	0	0	0	0
Bureau	48.724	41.300	44.200	44.200	44.200	44.200
Afschrijvingen	14.371	12.133	5.312	5.312	5.312	5.312
Projecten	629.564	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Fonds Recreatie en Toerisme	231.552	233.309	232.728	232.728	232.728	232.728
Totaal lasten	1.573.588	878.352	910.239	912.978	913.770	914.576
Saldo financieringsfunctie	729	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Resultaat voor bestemming	37.400	-3.652	-32.852	-32.852	-32.852	-32.852
Onttrekkingen aan reserves:						
Bestemmingsreserve personele inzet	51.427	15.852	35.852	35.852	35.852	35.852
Bestemmingsreserve vervoermiddelen	800	800	0	0	0	0
Bestemmingsreserve onderhoud	10.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Toevoegingen aan reserves:						
Bestemmingsreserve fonds R&T	6.023	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve personele inzet	33.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000
Bestemmingsreserve onderhoud	0	10.000	0	0	0	0
Bestemmingsreserve infrastructuur	35.610	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	24.994	0	0	0	0	0

Bijlage V

Begrotingsgegevens ten behoeve van het BBV

Statutaire naam	Recreatieschap Drenthe	
Vestigingsplaats	Diever	
Rechtsvorm	Publiekrechtelijke Rechtspersoon: Openbaar Lichaam op basis van gemeenschappelijke regeling	
Activiteit	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van recreatie en toerisme.	
Geraamd Eigen Vermogen 1-1-2016	€	618.261
Geraamd Eigen Vermogen 31-12-2016	€	585.409
Geraamd Vreemd Vermogen 1-1-2016 (kortlopend Vreemd Vermogen)	€	605.503
Geraamd Vreemd Vermogen 31-12-2016 (kortlopend Vreemd Vermogen)	€	605.503
Geraamde resultaat 2016 (resultaat na bestemming)	€	0

Recreatieschap Drenthe

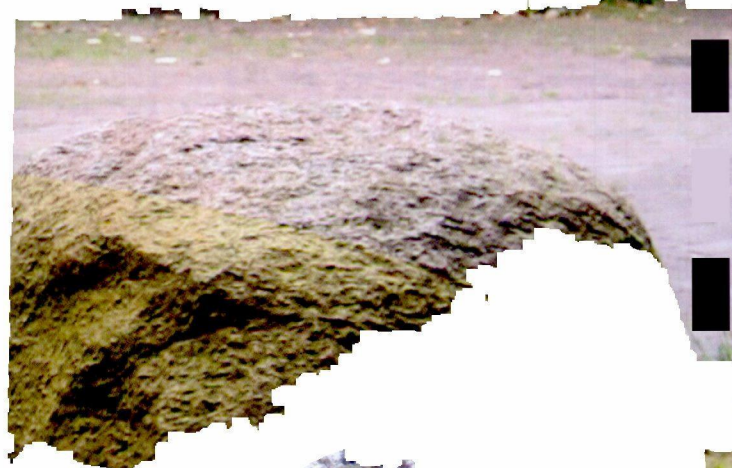
Brink 4b

7981 BZ Diever

Telefoon (0521) 593 210

info@recreatieschapidrenthe.nl

www.recreatieschapidrenthe.nl

ACCOUNTANTSVERSLAG 2014

*GR Recreatieschap
Drenthe*

VERTROUWELIJK

Aan het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe
Brink 4b
7981 BZ DIEVER

Emmen, 31 maart 2015

Accountantsverslag 2014

Geachte leden van het bestuur,

Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2014 van de GR Recreatieschap Drenthe. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening 2014.

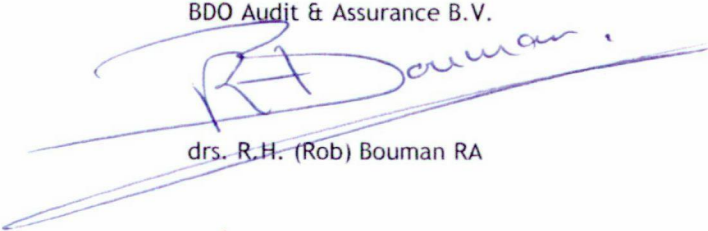
Met dit verslag willen wij u zo goed mogelijk informeren en ondersteunen in de uitoefening van uw kaderstellende en controlerende taak. De onderwerpen, die in dit verslag aan de orde komen, hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2014.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de organisatie en op 27 maart 2015 in concept besproken met de heer H. Hartog.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.

drs. R.H. (Rob) Bouman RA

INHOUDSOPGAVE

1. Strekking controleverklaring en bevindingen
2. Resultaat en weerstandsvermogen
3. Belangrijkste bevindingen 2014

Bijlagen

1. Strekking controleverklaring

1. Strekking controleverklaring

Goedkeurende controleverklaring

Wij zijn voornemens om bij de jaarrekening 2014 van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe een goedkeurende controleverklaring af te geven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid.

De jaarrekening is getrouw

Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2014 getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2014 als van de activa en passiva per 31 december 2014 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor Provincies en Gemeenten.

De jaarrekening is rechtmatig

Een goedkeurende verklaring met betrekking tot rechtmatigheid betekent dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen en in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving.

Jaarverslag verenigbaar

Voor zover wij dat kunnen beoordelen is het jaarverslag verenigbaar met de jaarrekening.

1. Strekking controleverklaring

Ongecorrigeerde verschillen

Post/omschrijving van de toelichting	Fouten (in euro's)	Onzekerheden (in euro's)	Verwijzing
--------------------------------------	--------------------	--------------------------	------------

Getrouwheid

We hebben geen getrouwheidsfouten geconstateerd

Rechtmatigheid

We hebben geen onrechtmatigheidsfouten geconstateerd.

Totaal

Tolerantie (1% voor fouten / 3 % voor onzekerheden)	€ 12.900	€ 39.700	
---	----------	----------	--

2. Resultaat en weerstandsvermogen

2. Resultaat en weerstandsvermogen

**Resultaat 2014 bedraagt
€ 25.000**

**Weerstandsvermogen
voldoende**

Resultaat 2014

Het saldo van baten en lasten (na bestemming) over het jaar 2014 bedraagt € 25.000 voordelig. Begroot is een resultaat van nihil.

Het resultaat 2014 kan als volgt worden weergegeven:

Resultaat Bedragen x €1.000	Begrote baten	Begrote lasten	Werkelijk baten	Werkelijke lasten	Werkelijk verschil
Resultaat voor bestemming	873.800	893.400	1.610.300	1.573.600	36.700
Mutaties in reserves	33.000	33.000	62.200	74.600	-12.400
Resultaat na bestemming	903.800	923.400	1.464.400	1.439.400	25.000

De afwijkingen ten opzichte van de begroting betreffen met name de baten en lasten uit hoofde van projecten die in de begroting op nihil worden gesteld.

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar het jaarverslag.

Weerstandsvermogen ultimo 2014

Uit de paragraaf weerstandsvermogen in het jaarverslag blijkt een ratio van het weerstandsvermogen van 7%. Door het bestuur wordt hieraan de volgende kwalificatie gegeven: "redelijk maar verdient verdere versterking".

3. Belangrijkste bevindingen 2014

3. Belangrijkste bevindingen 2014

Inleiding

Projectbeheersing en dossiervorming

Betalingen

Tussentijdse cijfers

Aanmaken en muteren crediteurenstamgegevens

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan wij in op de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controle. Hierbij besteden wij aandacht onder meer aandacht aan de presentatie van projecten en rechtmatige totstandkoming van de transacties.

4.2 Projectbeheersing en dossiervorming

De projecten die het Recreatieschap Drenthe uitvoert hebben vaak een looptijd van meer dan een jaar. Vanuit het oogpunt van interne beheersing is bewaking van de (financiële) voortgang van projecten zeer belangrijk. Het gaat daarbij met name om de vraag 'lopen we een financieel risico ten aanzien van een project?'. Bij de uitvoering van onze interim-werkzaamheden hebben wij geconstateerd dat voor deze bewaking geen gebruik wordt gemaakt van een checklist. In 2011 is door BDO aan de directie en haar medewerkers een voorbeeld checklist toegezonden. Deze wordt echter nog niet structureel gehanteerd.

4.3 Betalingen

Tijdens de interimcontrole is gebleken dat er op betalingen steekproefsgewijs een controle wordt uitgevoerd op de juistheid van het bankrekeningnummer van de crediteur en juistheid van het factuurbedrag. Wij hebben geconstateerd dat dit voor Recreatieschap Drenthe niet voor het gehele jaar is uitgevoerd. Onze aanbeveling is om dit het gehele jaar uit te voeren.

4.4 Tussentijdse cijfers

Vanuit de tussentijdse cijfers is gebleken dat er afwijkingen zijn tussen de begroting en de werkelijke cijfers. Vanuit de toelichting is niet op te maken waar deze afwijking is door ontstaan. Onze aanbeveling is om dit beter inzichtelijk te maken en eventueel meer toe te lichten. Eén methode is bijvoorbeeld om in de toelichting naast de werkelijke cijfers de begrote cijfers op te nemen en vervolgens toe te lichten waarom er sprake is van een afwijking.

4.5 Aanmaken en muteren crediteurenstamgegevens

Wij hebben geconstateerd dat onvoldoende functiescheiding is bij het aanmaken en muteren van crediteurenstamgegevens in de (financiële) administratie van Recreatieschap Drenthe. Vormen van functievermenging kunnen mogelijk leiden tot fraudes die de doelstellingen van de organisatie kunnen bedreigen. Een voorbeeld hiervan is de mogelijkheid tot het aanmaken van een fictieve crediteur.

Gezien het feit dat de organisatie een kleine organisatie betreft, is het niet mogelijk om dit praktisch ten uitvoer te brengen.

In het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij ten aanzien van dit risico extra controlewerkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden hebben echter geen bevindingen aan het licht gebracht.

Bijlage 1:

Opmerkingen in relatie tot onze controle

Opmerkingen in relatie tot onze controle

Opdracht en reikwijdte

Opdracht

Het bestuur heeft ons op 30 oktober 2014 opdracht gegeven voor de controle van de jaarrekening 2014 van de GR Recreatieschap Drenthe. Voor een uitleg van de opdracht en reikwijdte verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging.

Wij zijn onafhankelijk

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat wij hebben voldaan aan deze eisen. Dit geldt ook voor de (nieuwe) Nederlandse regelgeving inzake onafhankelijkheid. Per 1 januari 2014 geldt de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). De belangrijkste wijzigingen uit de ViO betreffen:

- Het (her)overwegen van het verstrekken van aanvullende diensten naast de controleopdracht.
- Nadere toetsing van ontvangen of verstrekte geschenken en uitingen van gastvrijheid van € 100 of hoger.
- Verbod op sponsoring van een cliënt ten behoeve van naamsbekendheid.
- Een gelijke behandeling van (de beoordeling van) onafhankelijkheidsaspecten voor zowel controleopdrachten als andere assurediensten.

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening zijn gebaseerd op de veronderstelling dat de GR als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. Als de omstandigheden zodanig zijn dat duurzame voortzetting onmogelijk is, dan kan niet van dit continuïteitsbeginsel worden uitgegaan. In dat geval worden de activa en passiva tegen liquidatiewaarde opgenomen. De inschatting of een duurzame voortzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het bestuur. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het bestuur ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.

De schattingen van het bestuur zijn aanvaardbaar

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Wij hebben geen andere bevindingen dan opgenomen in dit accountantsverslag.

Opmerkingen in relatie tot onze controle

Wij hebben geen aanwijzingen voor materiële fraudes

Geen bevindingen inzake de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking

Fraude

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Betrouwbaarheid geautomatiseerde gegevensverwerking

Ingevolge artikel 2:393, lid 4 BW, dient de accountant in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de onderneming uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.